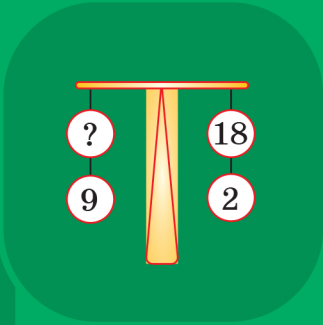

$1 * > 18$

$** < 11$

$* 3 < 14$

♥ + ♥ = 10
 ♥ + ♥ + ♥ = 15
 ♥ + ♥ + ♥ + ♥ = 20

2

Մաս 1

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ

Սոկրատ Մկրտչյան

ՍՈԿՐԱՏ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ

2

ՄԱՍ 1

Հանրակրթական հիմնական դպրոցի
2-րդ դասարանի դասագիրք

ԶԱՆԳԱԿ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ • 2023

Երաշխավորվել է ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության կողմից

Տպագրել է ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության պատվերով

 Բանավոր առաջադրանքներ:

 Գրավոր առաջադրանքներ:

 Կանաչ առաջադրանքները քեզ համար կանաչ

 ճանապարհի կհարթեն դեպի մաթեմատիկայի հետաքրքիր աշխարհը:

Այս նկարի առկայության դեպքում մի քանի անգամ ուշադիր դիտիր առաջադրանքը, ծածկիր այն, կատարիր առաջադրանքը: Ստուգիր ստացածդ արդյունքը:

••••• Այս նշանի առկայության դեպքում փորձիր բացահայտել օրինաչափությունը և ավելացնել ևս մեկ առաջադրանք:

ՀՏԴ 373:51(075.3)

ԳՄԴ 22.1g72

Մ 806

Մկրտչյան Սոկրատ

Մ 806

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ 2: Հանրակրթական հիմնական դպրոցի 2-րդ դասարանի դասագիրք / Ս. Մկրտչյան.— Եր.: «Զանգակ» հրատ., 2023. Մաս 1.— 112 էջ:

ՀՏԴ 373:51(075.3)

ԳՄԴ 22.1g72

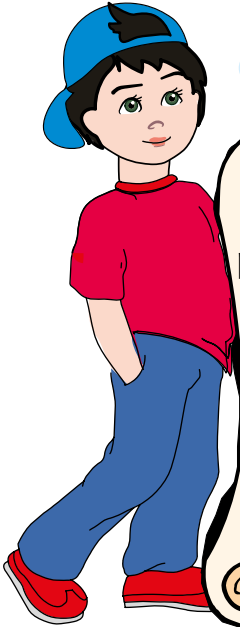
Դասագրքին կից տեսաձայնային նյութերը կարող եք գտնել շապիկին պատկերված QR կոդի միջոցով կամ հետևյալ հղումով.
www.zangak.am/9789939990231

Դասագրքի էջերում տեղադրված QR կոդերը համապատասխան նյութերի անմիջական հղումներն են:

ISBN 978-9939-99-023-1

© «Զանգակ-97» ՍՊԸ, 2023
© Մկրտչյան Ս., 2023
© ՀՀ ԿԳՄՍՆ, 2023

Բարև, ես
Այգն եմ:

Ամբողջ տարվա
ընթացքում մենք
միասին ենք
լինելու:

Իսկ ես
Անին եմ:

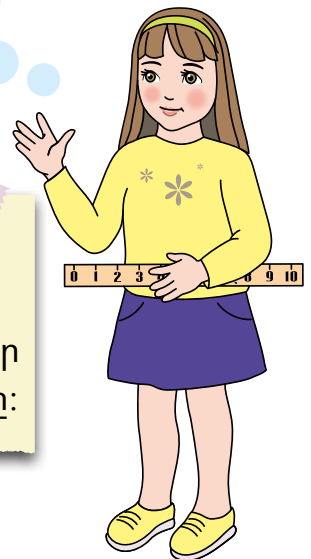
Մաթեմատիկայի
զարմանալի
աշխարհը
մեզ է
սպասում:

Ես Աշոփն
եմ:

Եթե ուշադիր հետևես մեր
խորհուրդներին, ապա
մաթեմատիկայի խորհրդավոր
աշխարհը կդառնա նաև քոնր:

Ես էլ
Աննան եմ:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

Նախորդ հաջորդ մեծ, փոքր շուտ, ուշ շատ, քիչ

Նախորդ թիվը հաջորդ թիվը

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

1 Արտագրիր՝ ավելացնելով տրված թվի նախորդ և հաջորդ թվերը:

6	16
9	19

- 2 Հաշվիր 1-ից 20-ը:
- Հաշվելիս ո՞ր թվերը հանդիպեցին մինչև 7-ը:
 - Հաշվելիս ո՞ր թվերը հանդիպեցին 7-ից հետո:

3 Հաշվիր 1-ից 20-ը և ասա՛, թե հաշվելիս տրված թվերից որն է շուտ հանդիպում:

7 և 9 17 և 13 15 և 10 9 և 19

4 Համեմատիր: $>$, $<$, $=$

8 և 5	20 և 10
12 և 17	7 և 17
9 և 18	13 և 13

Հիշում ես
Երկու թվերից փոքր է այն, որը հաշվելիս շուտ է հանդիպում:

- Ո՞րն է քեզ ավելի հարմար՝ նախ պարզել փոքր թիվը, թե՞ մեծ թիվը:

5 Համեմատիր. $>$, $<$, $=$

$$9 + 1 \bigcirc 9$$
$$9 - 1 \bigcirc 9$$

$$16 + 1 \bigcirc 16$$
$$16 - 1 \bigcirc 16$$

$$15 + 1 \bigcirc 15 - 1$$
$$18 - 1 \bigcirc 18 + 1$$

6 Վերականգնիր անհավասարությունները:

$$1 * > 18$$

$$* 3 < 14$$

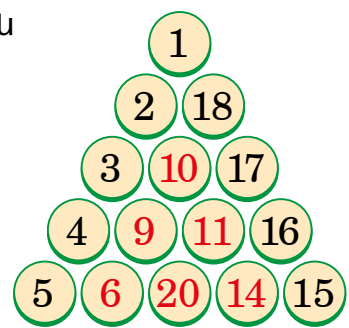
$$* > 8$$

$$* * < 11$$

$$* 9 < 20$$

7 Ընտրիր այնպիսի 3 թիվ, որոնց մասին խոսելիս կարողանաս օգտագործել նախորդ թիվ, հաջորդ թիվ բառերը:

• Շարունակելով միմյանց՝ փրված թվերը կարդացե՛ք հաշվելու հերթականությամբ:

• 1-ից 20 թվերից որո՞նք չկան այս եռանկյան մեջ: Որքա՞ն է այդ թվերի քանակը:

Կարմիրով թվերը գրիր աճման կարգով՝ փոքրից մեծ հերթականությամբ:

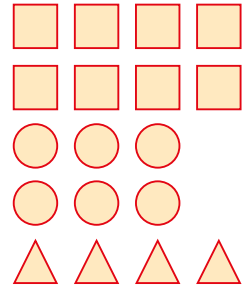
ԲԱՌԱՍՐԱՀ

8 Լրացրո՛ւ պնդումները՝ օգտագործելով նախորդ, հաջորդ, մեծ, փոքր, շուտ, ուշ բառերը:

- Երկու թվերից մեծ է այն, որը հաշվելիս ... է հանդիպում:
 - Երկու թվերից ... է այն, որը հաշվելիս շուտ է հանդիպում:
 - Եթե 12-ին գումարենք 1, կստանանք 12-ի ... թիվը:
 - Եթե 12-ից հանենք 1, կստանանք 12-ի ... թիվը:
-

9 Ըստ նկարի՝ նախադասություններում տեղադրիր **շատ**, **քիչ** բառերը:

- Շրջանները ... են քառակուսիներից:
- Եռանկյունները ... են շրջաններից:
- Քառակուսիները ... են եռանկյուններից:
-

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

10 Աղյուսակում տվյալներ են Սոնայի, Աննայի ու Գրետայի ուլունքների քանակների մասին:

Անուն	Ուլունք
Սոնա	9
Աննա	6
Գրետա	12

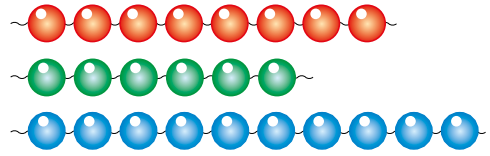
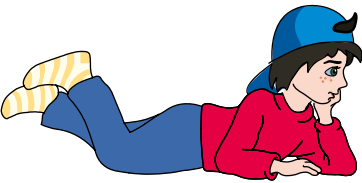
- Քանի՞ ուլունք ունի աղջիկներից յուրաքանչյուրը:

Ընտրիր ճիշտ պնդումը.

- $9 > 6$ նշանակում է Սոնայի ուլունքները շատ են Աննայի ուլունքներից:
- $6 < 12$ նշանակում է Գրետայի ուլունքները քիչ են Աննայի ուլունքներից:
- $9 < 12$ նշանակում է Գրետայի ուլունքները քիչ են Սոնայի ուլունքներից:
-

Պատասխանի ստուգում: Պարզիր, թե որ շարքի ուլունքները աղջիկներից որինն է:

Պնդումը ստուգիր նկարի օգնությամբ:

ՄԱՐԶԱՍՐԱՀ

11 Մի քանի անգամ կարդա՛ հավասարությունները և փորձիր անգիր սովորել:

Գրիր կապույտով գրված հավասարությունները:

$1 + 2 = 3$	$1 + 3 = 4$
$2 + 2 = 4$	$2 + 3 = 5$
$3 + 2 = 5$	$3 + 3 = 6$
$4 + 2 = 6$	$4 + 3 = 7$
$5 + 2 = 7$	$5 + 3 = 8$
$6 + 2 = 8$	$6 + 3 = 9$
$7 + 2 = 9$	$7 + 3 = 10$
$8 + 2 = 10$	$8 + 3 = 11$
$9 + 2 = 11$	$9 + 3 = 12$

12 Բացահայտիր օրինաչափությունը և վերականգնիր թվերի շարքը:

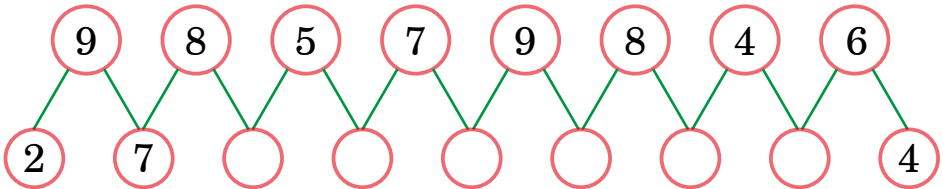
1	3	5					15
---	---	---	--	--	--	--	----

10	20	30					80
----	----	----	--	--	--	--	----

2	4	6					16
---	---	---	--	--	--	--	----

5	7	9					19
---	---	---	--	--	--	--	----

13 Շարունակելով մինչևնոց՝ լրացրե՛ք թվերը:

- Ի՞նչ հուշումներ ես նկատել:
- Ի՞նչ գիտելիք ես կիրառելու:
- Վերջին շրջանում գրված 4-ը ինչո՞վ կարող է օգնել քեզ:

14 Հայկի կատուն ունի 3 ձագ: Աննայի կատուն ունի 5 ձագ: Նրանցից ո՞ւմ կատուն ավելի քիչ ձագ ունի:

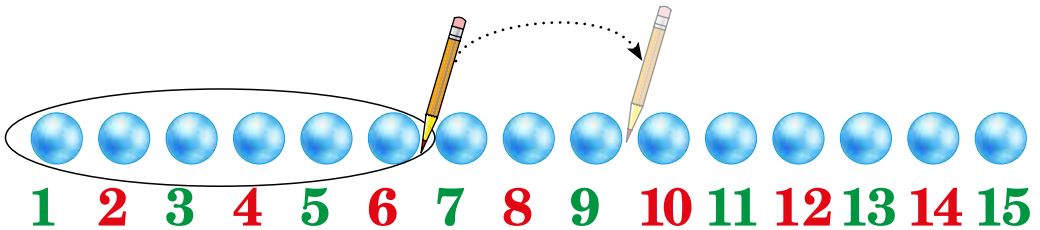
15 Դասարանում կան 14 աղջիկ և 12 տղա: Այդ դասարանում տղաներն են քիչ, թե՛ աղջիկները:

16 Միցույթում Սոնան վաստակեց 7 միավոր, իսկ Արան՝ 12: Ո՞վ ավելի շատ միավոր վաստակեց մրցույթում:

ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒՄ ԵՆՔ

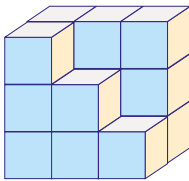
17 Մատիտը տեղադրելով տարբեր դիրքերում՝ համեմատեք ձեր առանձնացրած միավորների քանակը ընդգծված քանակի հետ և կազմեք անհավասարություններ:

6 ○ □	6 ○ □	6 ○ □	6 ○ □
□ ○ 6	□ ○ 6	□ ○ 6	□ ○ 6

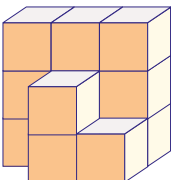
Օրինակ՝
 $6 < 9$
 $9 > 6$

18 Բացահայտեք կարգը և լրացրեք վանդակները:

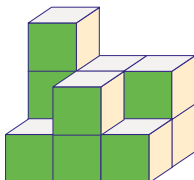

3	3	3
3	2	1

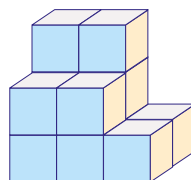
Յուրաքանչյուր թիվ ցույց է տալիս խորանարդների քանակը տվյալ շարքում և սյունակում:

3		

	2	

		1

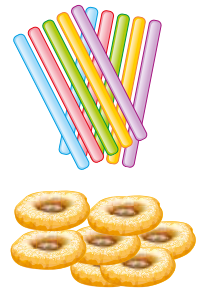

Տարիկն Արային ու Սոնային տվեց հավասար քանակով բլիթներ: Արան գիտեր, որ Սոնան շատ է սիրում տարիկի թխած բլիթները, և իր բլիթներից երկուսը տվեց քրոջը:

- Գնահատե՛ք Արայի կատարած քայլը:
- Արան երկուսից ավելի՞ բլիթ ուներ: Ո՞ր բառն է հուշում դրա մասին:
- Ո՞վ ավելի շատ բլիթ ունեցավ:

Ընտրե՛ք ճիշտ պնդումը.

- Սոնան ունեցավ 2 բլիթ ավելի, քան Արան:
 - Սոնան ունեցավ 4 բլիթ ավելի, քան Արան:
- Պատասխանը հիմնավորե՛ք՝ բլիթների փոխարեն օգտագործելով հաշվեճողիկներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

Յուրաքանչյուր կետ հիմնավորի՛ր օրինակներով:

Ես արդեն գիտեմ.

- Ցանկացած թվի հաջորդ թիվը:
- Ցանկացած թվի նախորդ թիվը:
- Երկու թվերից փոքր է այն, որը հաշվելիս շուտ է հանդիպում:
- Երկու թվերից մեծ է այն, որը հաշվելիս ուշ է հանդիպում:

Ես արդեն կարող եմ.

- Գտնել տրված թվի հաջորդ թիվը:
- Գտնել տրված թվի նախորդ թիվը:
- Համեմատել ցանկացած երկու թիվ 20-ի սահմաններում:
- Անգիր ասել 2-ի գումարման աղյուսակը:
- Անգիր ասել 3-ի գումարման աղյուսակը:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

գումարելի
գումար
տարբերություն
նվազելի
հանելի

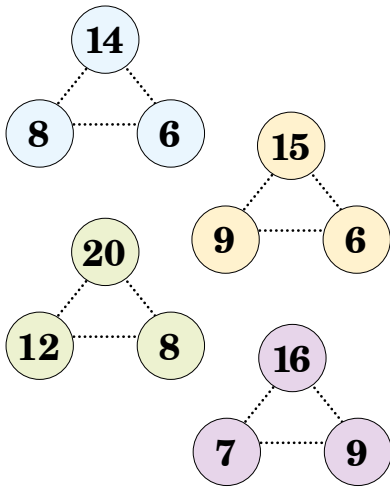
գումարելի
գումարելի
գումար

$$6 + 5 = 11$$

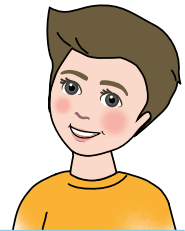
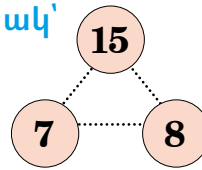
նվազելի
հանելի
տարբերություն

$$11 - 5 = 6$$

20 Տրված թվերով կազմիր չորս հավասարություն:
Անվանիր հավասարության բաղադրիչները:

Օրինակ՝

$7 + 8 = 15$	$15 - 7 = 8$
$8 + 7 = 15$	$15 - 8 = 7$

Ո՞ր դեպքում է 15-ը գումար, իսկ ո՞ր դեպքում՝ նվազելի:

21 Հաշվիր:

$$\begin{array}{l} 7 + 2 \\ 2 + 7 \\ 17 + 2 \\ 2 + 17 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 6 + 3 \\ 3 + 6 \\ 16 + 3 \\ 3 + 16 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 17 - 14 \\ 18 - 14 \\ 19 - 14 \\ 20 - 14 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 17 - 12 \\ 18 - 12 \\ 19 - 12 \\ 20 - 12 \end{array}$$

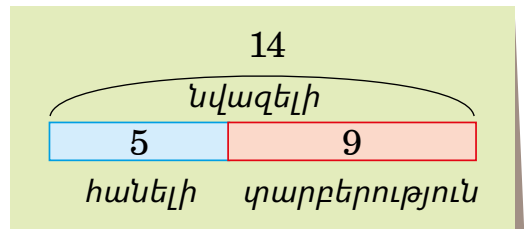
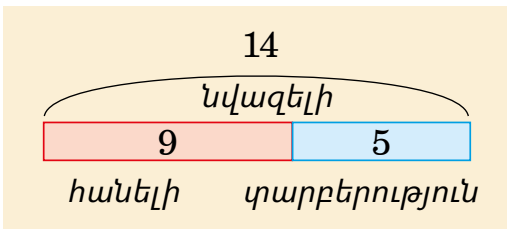
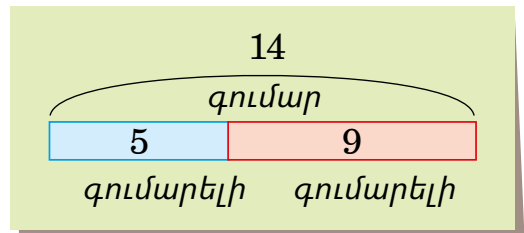
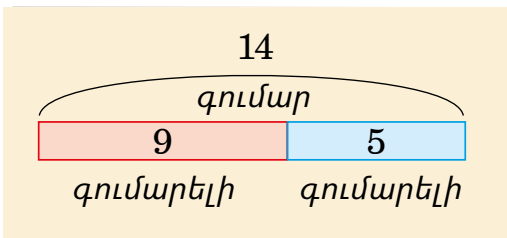
ԲԱՌԱՍՐԱՀ

22 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ օգտագործելով **գումար, գումարելի, նվազելի, հանելի, տարբերություն** բառերը:

- $7 + 8$ արտահայտության մեջ 7 և 8 թվերը ... են:
- $16 - 9$ արտահայտության մեջ 16-ը ... է, իսկ 9-ը՝ հանելին:
- $50 - 30 = 20$ հավասարության մեջ 50-ը նվազելին է, իսկ 30-ը՝ ...:
- 12 և 5 թվերի ... 17 է, իսկ ... 7 է:
.....

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

23 Կազմիր հավասարություն՝ ըստ գծապատկերի:

24 Կազմիր հավասարություններ՝ աղյուսակներում պակաս տվյալները լրացնելու համար:

Նվազելի	19	20	12
Հանելի	4	14	8
Տարբերություն			

Գումարելի	16	2	12
Գումարելի	4	14	8
Գումար			

ՄԱՐԶԱՄՐԱՀ

25 Մի քանի անգամ կարդա՛ հավասարությունները և փորձիր անգիր սովորել:

Գրի՛ր կապույտով գրված հավասարությունները:

$1 + 4 = 5$	$1 + 5 = 6$
$2 + 4 = 6$	$2 + 5 = 7$
$3 + 4 = 7$	$3 + 5 = 8$
$4 + 4 = 8$	$4 + 5 = 9$
$5 + 4 = 9$	$5 + 5 = 10$
$6 + 4 = 10$	$6 + 5 = 11$
$7 + 4 = 11$	$7 + 5 = 12$
$8 + 4 = 12$	$8 + 5 = 13$
$9 + 4 = 13$	$9 + 5 = 14$

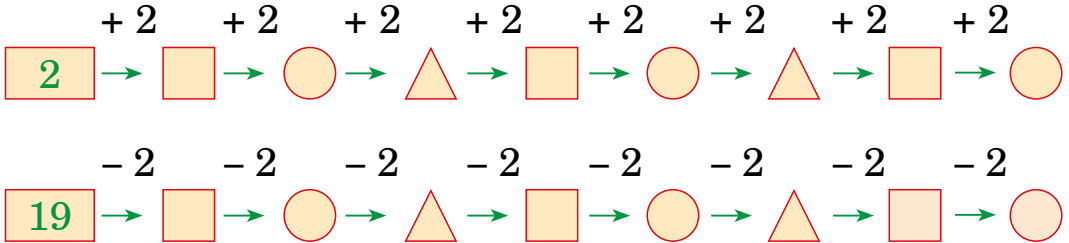
26 Հաշվիր:

$6 + 12$	$12 - 6$
$7 + 12$	$12 - 7$
.....

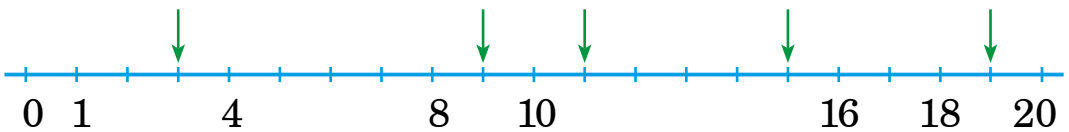
$14 + 2$	$14 - 12$
$15 + 2$	$15 - 12$
.....

$15 + 5$	$20 - 13$
$14 + 5$	$19 - 13$
.....

27 Շարունակելով միմյանց՝ կատարե՛ք գործողությունները:

28 Անվանիր սլաքներին համապատասխան թվերը:

29 **Կատակ-խնդիր:** Զամբյուղում կար 6 խնձոր: Սոնան կիսեց խնձորներից մեկը և կրկին դրեց զամբյուղի մեջ: Քանի՞ խնձոր եղավ զամբյուղում:

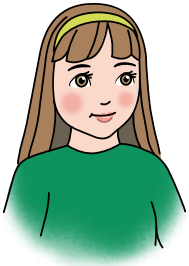
ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

30 Սրանք շների հավատարիմ ու ընկերասեր տեսակներից են: Պարզվիր, թե շներից որն ինչ անուն ունի:

Ալֆա
Լեսի

Լաքի
Լեսի

- Կարող են արդյոք կենդանիները լինել հավաքարիմ կամ ընկերասեր:
- Կարծում եմ՝ նախ պետք է փորձեք հասկանալ **հավաքարիմ** և **ընկերասեր** բառերը:

ԲԱՅԱՀԱՅՏՈՒՄ ԵՆՔ

31 Բացահայտե՛ք գաղտնագրում թաքնված մեր սիրելի թռչուններից մեկի անվանումը:

$9 + 9$	Գ
---------	---

$6 + 6$	Ա
---------	---

12	7	12	18	17	14

$15 - 8$	Ր
----------	---

$9 + 8$	Ի
---------	---

$14 - 0$	Լ
----------	---

Ինչ գիտեք այդ թռչունի մասին: Կա՞ն արդյոք ձեր փարածքում այդ թռչուններից:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

Յուրաքանչյուր կետ հիմնավորիր օրինակներով:

Ես արդեն կարող եմ.

- Կազմել երկու թվերի գումարը և գտնել դրա արժեքը:
- Կազմել երկու թվերի փարբերությունը և գտնել դրա արժեքը:
- Անգիր ասել 4-ի գումարման աղյուսակը:
- Անգիր ասել 5-ի գումարման աղյուսակը:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

գումար
գումարել
ընդամենը
ընդհանուր

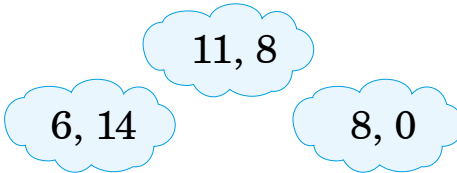
$$6 + 4 = 10$$

6-ին գումարելով 4՝ պարզում ենք, թե որքան է 6 և 4 թվերի գումարը:

$$4 + 6 = 10$$

Գումարելիների տեղափոխությունից գումարը չի փոխվում:

- 32** Պարզիր, թե որքան է տրված երկու թվերի գումարը, և կազմիր երկուական հավասարություն:

Օրինակ՝ 7, 12

$$7 + 12 = 19$$

$$12 + 7 = 19$$

ԲԱՌԱՍՐԱՀ

- 33** Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ օգտագործելով **գումար**, **գումարել** բառերը:

- 7 և 5 թվերի գումարը գտնելու համար պետք է 7-ին ... 5:
.....
- Եթե գումարելիների տեղերը փոխեն, դրանից ... չի փոխվի: Օրինակ՝ ...:

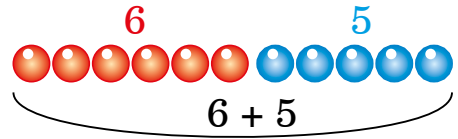
- 34** Ընդհանուր, ընդամենը բառերը տեղադրիր՝ նախադասություններում:

- Ծաղկամանում ծաղիկների ... քանակը 5 է:
- Ծաղկամանում կա ... 3 կարմիր և 2 դեղին ծաղիկ:

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄՐԱՀ

35 Մրանք Սոնայի ուլունքներն են: Դիտիր նկարը և ընտրիր ճիշտ պնդումները:

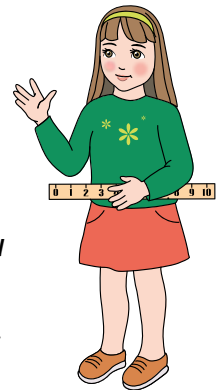
- 6-ին գումարելով 5՝ կստանանք Սոնայի ուլունքների ընդհանուր քանակը:
- 6-ից հանելով 5՝ կստանանք Սոնայի ուլունքների ընդհանուր քանակը:
- 6-ին գումարելով 5՝ պարզում ենք, թե ընդամենը քանի ուլունք ունի Սոնան:

Խնդիր: Սոնան ունի 6 կարմիր և 5 կապույտ ուլունք: Ընդամենը քանի՞ ուլունք ունի Սոնան:

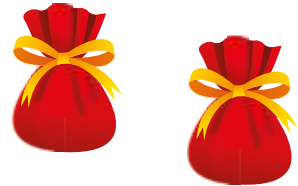
Հուժուժ									
$6 + 5$									
$6 + 5 = 11$									
Պատ.՝ 11 ուլունք:									

$6 + 5$

Այս արտահայտությունը ցույց է տալիս Սոնայի ուլունքների ընդհանուր քանակը:

36 Քսակներից մեկում կա 8 կոնֆետ, իսկ մյուսում՝ 6 կոնֆետ:

$6 + 8$

$8 - 6$

$8 + 6$

Ո՞ր արտահայտությունն է ցույց տալիս կոնֆետների ընդհանուր քանակը քսակներում:

37 Ծառի մի ճյուղին թառել էր 9 սարյակ, իսկ մյուս ճյուղին՝ 8 սարյակ: Ընդամենը քանի՞ սարյակ կար ծառին թառած:
.....

38 Հայրիկի գնած ձմերուկներից մեկը 6 կգ էր, իսկ մյուսը՝ 8 կգ: Ընդամենը քանի՞ կիլոգրամ ձմերուկ է գնել հայրիկը:
.....

39 Արկղում կա 12 կգ խնձոր և 5 կգ տանձ: Որքա՞ն է արկղում եղած մրգի ընդհանուր զանգվածը:
.....

ՄԱՐԶԱՍՐԱՀ

40 Հաշվիր տրված թվերի գումարն ու տարբերությունը:

$$\begin{array}{r} 8 \text{ և } 5 \\ 7 \text{ և } 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 13 \text{ և } 5 \\ 14 \text{ և } 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 \text{ և } 5 \\ 12 \text{ և } 5 \end{array}$$

41 Ասա՛ երկու թիվ, որոնց տարբերությունը 7 է, և կազմիր հավասարություն: Կազմիր այդպիսի 6 հավասարություն:

42 Ասա՛ երկու թիվ, որոնց գումարը 18 է, և կազմիր հավասարություն: Կազմիր այդպիսի 6 հավասարություն:

43 Բացահայտիր օրինաչափությունը և լրացրո՛ւ դատարկ վանդակները:

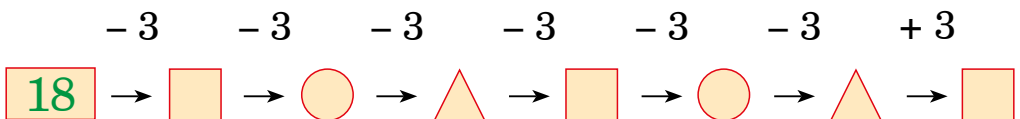
20	16	12			0
----	----	----	--	--	---

1	4	7				19
---	---	---	--	--	--	----

18	15	12			3
----	----	----	--	--	---

2	5	8				20
---	---	---	--	--	--	----

44 Շարունակելով միմյանց՝ կատարե՛ք գործողությունները:

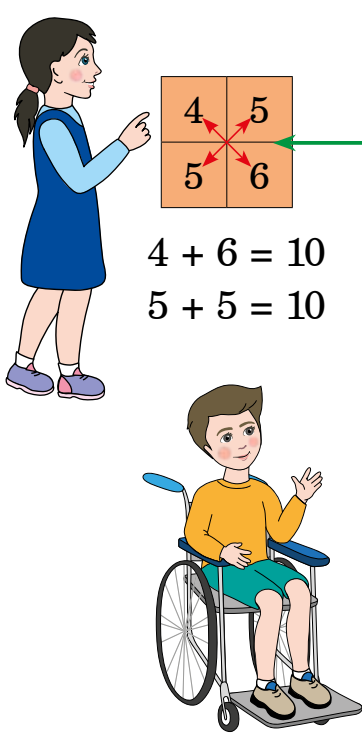

- 45** Կատակ-խնդիր: Ափսեում կան 8 խնձոր և 12 տանձ: Ընդամենը քանի՞ խնձոր կա ափսեում:
.....

ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒՄ ԵՆՔ

- 46** Տեսե՛ք՝ ինչ հետաքրքիր օրինաչափություն են նկատել Անին ու Աննան 1-ից 5 թվերի գումարման աղյուսակում:

+	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	6
2	3	4	5	6	7
3	4	5	6	7	8
4	5	6	7	8	9
5	6	7	8	9	10

$4 + 6 = 10$
 $5 + 5 = 10$

Փորձե՛ք դուք էլ նկատել օրինաչափություններ և, ըստ դրանց, կազմե՛ք հավասարություններ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

Յուրաքանչյուր կետ հիմնավորի՞ր 2-ական օրինակով:

Ես արդեն կարող եմ.

- Խոսքիս մեջ գործածել **գումար, գումարելի, գումարել** բառերը:
- Խոսքիս մեջ գործածել **ընդհանուր, ընդամենը** բառերը:
- Լուծել խնդիրներ **գումարը** գտնելու վերաբերյալ:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

տարբերություն
 հանել
 –ով մեծ
 –ով փոքր
 –ով ավելի
 –ով պակաս

$$12 - 7 = 5$$

12-ից հանելով 7՝ պարզում ենք, թե որքան է 12 և 7 թվերի տարբերությունը:

12 և 7 թվերի տարբերությունը ցույց է տալիս, թե որքանով է 12-ը մեծ 7-ից:

12 և 7 թվերի տարբերությունը ցույց է տալիս, թե որքանով է 7-ը փոքր 12-ից:

47 Պարզիր տրված թվերի տարբերությունը:

12, 8

16, 12

13, 13

48 Պարզիր, թե որքանով է առաջին թիվը մեծ երկրորդից:

12, 7

17, 7

15, 13

49 Պարզիր, թե որքանով է առաջին թիվը փոքր երկրորդից:

12, 15

7, 17

5, 13

50 Անիի մտապահած թիվը 3-ով փոքր է Սոնայի մտապահած թվից: Սոնայի մտապահած թիվը որքանով է մեծ Անիի մտապահած թվից:

.....

- Պատասխանը հիմնավորիր օրինակներով:

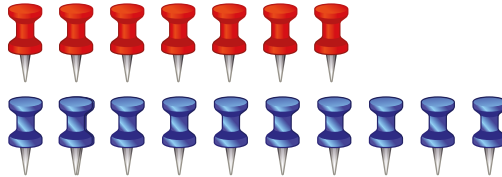
ԲԱՌԱՍՐԱՀ

51 **Տարբերություն, հանել, փոքր, մեծ** բառերը տեղադրիր նախադասություններում:

- 19 և 5 թվերի տարբերությունը գտնելու համար պետք է ...:
- 15-ից հանելով 5՝ կստանանք 15 և 5 թվերի ...:
- 14 և 5 թվերի ... ցույց է տալիս, թե որքանով է 14-ը ... 5-ից:
- 14 և 5 թվերի ... ցույց է տալիս, թե որքանով է 5-ը ... 14-ից:

52 **Տարբերություն, ավելի, պակաս** բառերը տեղադրիր նախադասություններում:

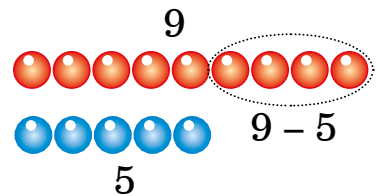
- Կապույտ և կարմիր կոճգամների ... 3 կոճգամ է:
- Կապույտ կոճգամները 3-ով ... են կարմիրներից:
- Կարմիր կոճգամները 3-ով ... են կապույտներից:

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

53 Կարմիրները Հասմիկի ուլունքներն են, իսկ կապույտները՝ Աննայի:

Ըստ նկարի՝ մեկնաբանիր պնդումները.

- 9-ից հանելով 5՝ պարզում ենք, թե որքան է Աննայի ու Հասմիկի ուլունքների տարբերությունը:
- 9-ից հանելով 5՝ պարզում ենք, թե որքանով են Հասմիկի ուլունքները ավելի Աննայի ուլունքներից:
- 9-ից հանելով 5՝ պարզում ենք, թե որքանով են Աննայի ուլունքները պակաս Հասմիկի ուլունքներից:

Խնդիր

Հասմիկն ունի 9 ուլունք, իսկ Աննան՝ 5 ուլունք: Հասմիկի ուլունքները որքանով են ավելի Աննայի ուլունքներից:

Տեղրում կարող ես այսպես գրել:

Հուժուժ	
9	- 5
9 - 5 = 4	
Պատ.՝ 4-ով:	

- 54** Լողավազանում կա 15 լողորդ և ընդամենը 12 ակնոց: Ակնոցների քանակը որքանով է պակաս լողորդների քանակից:
- Օգտագործելիս քանի՞ լողորդ ակնոց չի ունենա:
- 55** Հայկենց այգում կա 12 տանձենի և 6 խնձորենի:
- Ձևակերպիր 4 հարց և պատասխանիր քո հարցերին:

ՄԱՐԶԱՍՐԱՀ

- 56** Մի քանի անգամ կարդա՛ հավասարությունները և փորձիր սովորել անգիր:

Գրի՛ր կապույտով գրված հավասարությունները:

1 + 6 = 7	1 + 7 = 8
2 + 6 = 8	2 + 7 = 9
3 + 6 = 9	3 + 7 = 10
4 + 6 = 10	4 + 7 = 11
5 + 6 = 11	5 + 7 = 12
6 + 6 = 12	6 + 7 = 13
7 + 6 = 13	7 + 7 = 14
8 + 6 = 14	8 + 7 = 15
9 + 6 = 15	9 + 7 = 16

- 57** Շարունակելով միմյանց՝ կատարե՛ք գործողությունները:

58 Տուփերից առաջինում կա 8 ձու, իսկ երկրորդում՝ 12 ձու: Ընդամենը քանի՞ ձու կա այդ երկու տուփերում:

59 Հայկն օգնեց մայրիկին, և նրանք միասին պատրաստեցին 7 մսով և 13 կարտոֆիլով կարկանդակ: Ընդամենը քանի՞ կարկանդակ պատրաստեցին Հայկն ու մայրիկը միասին:
.....

ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՍՐԱՀ

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒՄ ԵՆՔ

60 Ուսումնասիրե՛ք աղյուսակը և շարունակե՛ք լրացնել 14-ի կազմությունը:

$$14 = 9 + 5$$

$$14 = \square + \square$$

$$14 = \square + \square$$

$$14 = 8 + 6$$

$$14 = \square + \square$$

+	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

- Վերջերք չորսից հինգ թիվ և աղյուսակի օգնությամբ բացահայտե՛ք դրանց կազմությունը:
- Արդյունքները գրե՛ք հավասարությունների տեսքով:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍՐԱՀ

Յուրաքանչյուր կետ հիմնավորի՛ր օրինակներով:

Ես արդեն կարող եմ.

- Խոսքիս մեջ գործածել **տարբերություն, հանել, -ով մեծ, -ով փոքր, ավելի, պակաս** բառերը:
- Անգիր ասել 6-ի և 7-ի գումարման աղյուսակները:
- Պարզել, թե թիվը որքանով է մեծ կամ փոքր մյուս թվից:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

մեծացնել
ավելացնել
դարձավ
եղավ

$$14 + 5 = 19$$

14-ը 5-ով մեծացնելու համար պետք է 14-ին 5 գումարել:

14-ից 5-ով մեծ թիվը ստանալու համար պետք է 14-ին 5 գումարել:

61 Գտիր.

- 8 և 6 թվերի գումարը:
- 8-ից 6-ով մեծ թիվը:

- 6 և 8 թվերի գումարը:
- 6-ից 8-ով մեծ թիվը:

62 Շարունակելով միմյանց՝ տրված թվերը մեծացրեք 4-ով:

(5) (4) (6) (3)

63 Շարունակելով միմյանց՝ ասե՛ք տրված թվերից 6-ով մեծ թվերը:

(7) (14) (8) (13)

(9) (12) (10) (11)

64 Կազմիր արտահայտություն.

13-ը մեծացրո՛ւ 5-ով: Հաշվիր արտահայտության արժեքը:
.....

65 Եթե 12-ը 5-ով մեծացնես, կստանաս Սոնայի մտապահած թիվը: Ո՞ր թիվն է մտապահել Սոնան:
.....

66 Հայկի մտապահած թիվը 11-ից 8-ով մեծ է: Ո՞ր թիվն է մտապահել Հայկը:
.....

ԲԱՌԱՍՐԱԿ

67 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ օգտագործելով **մեծացնել, գումարել** բառերը:

- 7-ին ... 5' սրանում են 7-ից 5-ով մեծ թիվ:
.....
- 17-ը 2-ով մեծացնելու համար պետք է 17-ին ... 2:
.....
- 12-ը 8-ով ... համար պետք է 12-ին գումարել 8:
.....
- 10-ից 7-ով մեծ թիվ սրանալու համար պետք է 10-ին ... 7:
.....

68 Ըստ նկարի՝ լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ օգտագործելով **դարձավ, եղավ, ավելացնել** բառերը:

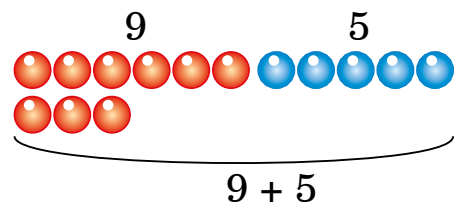
- Երբ Աննան ափսեում ավելացրեց ևս 2 բանան, ափսեում բանանների քանակը ... 7:
- Երբ Սոնան ափսեում ավելացրեց ևս 2 բանան, ափսեում ... 7 բանան:
- Եթե Արան ափսեում ... ևս 2 բանան, ափսեում բանանների քանակը ... 7:

ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱԿ

69 Կարմիրները Սոնայի ունեցած ուլունքներն են: Կապույտները ընկերներն են ավելացրել:

Դիտի՛ր նկարը և մեկնաբանի՛ր պնդումը:

9-ին գումարելով 5' կպարզենք, թե 5-ով ավելացնելուց հետո որքան դարձավ Սոնայի ուլունքների քանակը:

Խնդիր: Սոնան ուներ 9 ուլունք: Ընկերները նրա ուլունքներն ավելացրին ևս 5-ով: Որքա՞ն դարձավ Սոնայի ուլունքների քանակը:

9 + 5

Այս արտահայտությունը ցույց է տալիս, թե 5-ով ավելացնելուց հետո որքան դարձավ Սոնայի ուլունքների քանակը:

Տեղրում կարող ես այսպես գրել.

Լուծում	
9 + 5	
9 + 5 = 14	
Պատ.՝ 14 ուլունք:	

70 Պարի խմբակ էին հաճախում 12 սովորող: Այս տարի խմբում ավելացավ ևս 5 սովորող: Որքա՞ն եղավ պարի խմբակում սովորողների ընդհանուր քանակը:

71 Տուփում կար 12 ամրակ: Գայանեն 8-ով ավելացրեց դրանց քանակը: Քանի՞ ամրակ եղավ տուփում:

72 Արկղում կար 12 կգ խնձոր: Պապիկը 8 կգ-ով ավելացրեց այն: Քանի՞ կիլոգրամ խնձոր եղավ արկղում:

ՄԱՐԶԱՍՐԱՀ

73 Մի քանի անգամ կարդա՛ հավասարությունները և փորձի՛ր անգիր սովորել:

1 + 8 = 9	1 + 9 = 10
2 + 8 = 10	2 + 9 = 11
3 + 8 = 11	3 + 9 = 12
4 + 8 = 12	4 + 9 = 13
5 + 8 = 13	5 + 9 = 14
6 + 8 = 14	6 + 9 = 15
7 + 8 = 15	7 + 9 = 16
8 + 8 = 16	8 + 9 = 17
9 + 8 = 17	9 + 9 = 18

Գրի՛ր կապույտով գրված հավասարությունները:

74 Արան գնեց 8 կարմիր և նույնքան էլ կանաչ փուչիկ: Ընդամենը քանի՞ փուչիկ գնեց Արան:

75 Գոռենց դասարանում սովորում են 9 տղա և նույնքան աղջիկ: Քանի՞ աշակերտ կա Գոռենց դասարանում:

76 Համեմատիր:

$19 - 8$	\bigcirc	$9 + 8$
$17 - 3$	\bigcirc	$6 + 8$
$14 - 7$	\bigcirc	$7 + 0$

$6 + 8$	\bigcirc	$9 + 8$
$9 + 9$	\bigcirc	$8 + 8$
$7 + 8$	\bigcirc	$9 + 6$

ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՍՐԱՀ

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԵՆՔ

77 Երկրորդ դասարանցիների որոշումը

Երկրորդ դասարանցիները դասարանում ունեին 7 ծաղիկ: Նրանք որոշեցին խնամել մեկական ծաղիկ և փարեվերջում պարզել, թե ով կլինի «**Ծաղկի լավագույն խնամող**» մրցույթի մրցանակակիրը: Այդ նպատակով ավելացրին ևս այնքան ծաղիկ, որքան կար:

- Ինչի՞ց կարող ես եզրակացնել, թե ընդամենը քանի ծաղիկ են խնամելու նրանք:
- Ինչի՞ց կարող ես եզրակացնել, թե ընդամենը քանի աշակերտ կա այդ դասարանում:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍՐԱՀ

- Գնահատիր երկրորդցիների կայացրած որոշումը:
- Գնահատիր 8-ի և 9-ի գումարման աղյուսակների քո իմացությունը:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

փոքրացնել
պակաս
մնաց
դարձավ

$$14 - 5 = 9$$

14-ը 5-ով փոքրացնելու
համար պետք է 14-ից 5 հանել:

14-ից 5-ով փոքր թիվը ստանալու
համար պետք է 14-ից 5 հանել:

78 Գտի՛ր.

- 18 և 6 թվերի տարբերությունը:
- 18-ից 6-ով փոքր թիվը:

79 Շարունակելով մինչանց՝ տրված թվերը փոքրացրե՛ք 8-ով:

9 20 10 19

80 Շարունակելով մինչանց՝ ասե՛ք տրված թվերից 9-ով փոքր թվերը:

11 18 12 17

13 16 14 15

81 Կազմի՛ր արտահայտություններ.

16-ը փոքրացրո՛ւ 5-ով, 8-ով, 12-ով և հաշվի՛ր արժեքները:
.....

82 Եթե 20-ը 8-ով փոքրացնես, կստանաս Աշոտի մտապահած թիվը: Ո՞ր թիվն է մտապահել Աշոտը:
.....

83 Սոնայի մտապահած թիվը 7-ով փոքր է 20-ից: Ո՞ր թիվն է մտապահել Սոնան: 20-ը որքանո՞վ է մեծ Սոնայի մտապահած թվից:
.....

ԲԱՌԱՍՐԱՀ

84 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ օգտագործելով **փոքրացնել, հանել** բառերը:

- 17-ը 9-ով փոքրացնելու համար պետք է 17-ից ... 9:
.....
- 12-ը 8-ով ... համար պետք է 12-ից հանել 8:
.....

85 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ օգտագործելով **պակասեցնել, մնաց, դարձավ** բառերը:

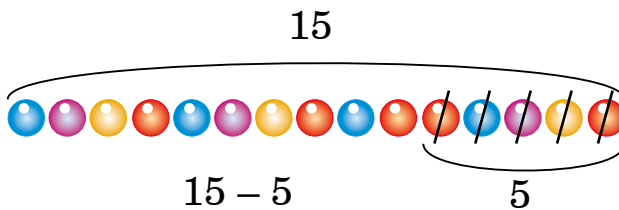
- Երբ տատիկը պակասեցրեց արկղում ձվերի քանակը 5-ով, արկղում ... 7 ձու:
.....
- Երբ տատիկը արկղում ձվերի քանակը ... 5-ով, արկղում ձվերի քանակը ... 7:
.....

ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

86 Սրանք Սոնայի ուլունքներն են: Գծանշածները նա տվել է ընկերներին:

Դիտի՛ր նկարը և ընտրի՛ր ճիշտ պնդումները:

- Սոնայի ուլունքները 5-ով պակասել են:
- Սոնայի ուլունքները 5-ով ավելացել են:
- 15-ից հանելով 5՝ կստանանք Սոնայի ուլունքների քանակը 5-ով պակասեցնելուց հետո:
- 15-ից հանելով 5՝ պարզում ենք, թե 5-ով պակասեցնելուց հետո որքան ուլունք մնաց Սոնայի մոտ:

Խնդիր: Սոնան դպրոց էր բերել 15 ուլունք: Նա 5 ուլունք տվեց ընկերներին: Քանի ուլունք մնաց Սոնայի մոտ:

15 – 5

15-ից հանելով 5՝ կտրանանք Սոնայի ուլունքների քանակը 5-ով պակասեցնելուց հետո:

Հուժուժ	
15	– 5
15	– 5 = 10
Պատ.՝ 10 ուլունք:	

87 Ավտոբուսում կար 20 ուղևոր: Կանգառում ուղևորների թիվը ավտոբուսում 4-ով պակասեց: Քանի ուղևոր մնաց ավտոբուսում:
 • Ինչպես կարող էր ուղևորների թիվը կանգառում 4-ով պակասել:

88 Արկղում կար 14 շիշ մրգահյութ: Ճաշին 9 շիշը խմեցին: Քանի շիշ հյութ մնաց արկղում:

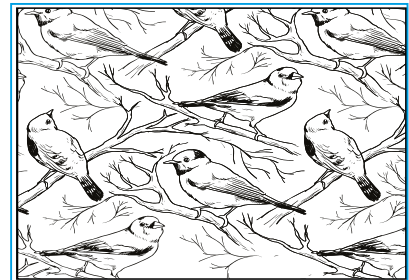

89 Կար 14 օղաբլիթ: Հայկը դրանցից 8-ը կերավ: Քանի օղաբլիթ մնաց ափսեում:
 ••••

90 Գիրքը, որն Անին կարդում է, ունի 16 էջ: 7 էջ նա արդեն կարդացել է: Քանի էջ է նրան մնացել կարդալու:
 ••••

ՄԱՐԶԱՍՐԱՀ

91 Ծառի ճյուղին թառել էր 9 սարյակ: Դրանց միացան ևս 5 սարյակ: Ընդամենը քանի սարյակ եղավ ծառի ճյուղին:
 ••••

92 Շաշկու տախտակին կային 8-ական սև ու սպիտակ խաղաքարեր: Արայի խելամիտ քայլի արդյունքում սպիտակ խաղաքարերը 3-ով պակասեցին:

- Ո՞ր գույնի խաղաքարերով էր խաղում Արան:
- Այդ քայլից հետո որքան դարձավ սպիտակների քանակը:
- Այդ քայլից հետո որքան դարձավ սևերի քանակը:

93 Հաշվիր:

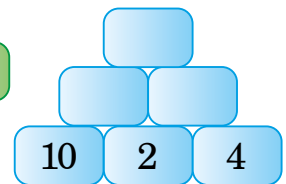
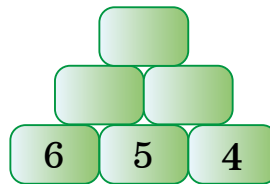
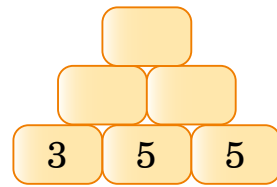
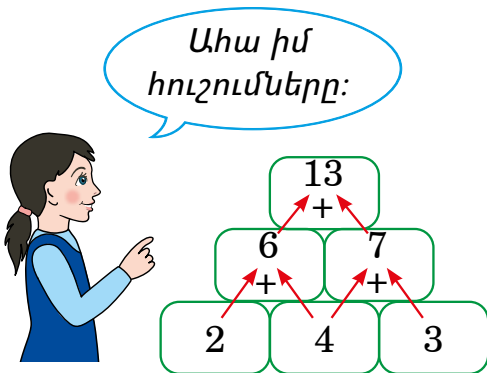
$$\begin{aligned} 3 + 17 - 17 \\ 5 + 15 - 15 \\ 7 + 13 - 13 \\ \dots \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 15 - 14 + 14 \\ 14 - 13 + 13 \\ 13 - 12 + 12 \\ \dots \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 15 + 4 - 15 \\ 14 + 4 - 14 \\ 13 + 4 - 13 \\ \dots \end{aligned}$$

ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

94 Լրացրեք դատարկ վանդակները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

Ես արդեն կարող եմ.

- Խոսքիս մեջ գործածել **փոքրացնել** բառը:
- Խոսքիս մեջ գործածել **մեծացնել** բառը:
- Կազմել խնդիր՝ օգտագործելով **մնաց, դարձավ** բառերը:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

որքանով է մեծ
որքանով է փոքր
որքանով է ավելի
որքանով է պակաս

$$15 - 9 = 6$$

15-ի և 9-ի տարբերությունը ցույց է տալիս, թե 15-ը որքանով է մեծ 9-ից:

15-ի և 9-ի տարբերությունը ցույց է տալիս, թե 9-ը որքանով է փոքր 15-ից:

95 Հաշվիր 11 և 6 թվերի տարբերությունը և ասա՛, թե որքանով է.

- 11-ը մեծ 6-ից
- 6-ը փոքր 11-ից

96 Պարզիր, թե որքանով է.

- 18-ը մեծ 12-ից
- 15-ը մեծ 10-ից
- 14-ը փոքր 18-ից
- 16-ը փոքր 20-ից
- 30-ը փոքր 80-ից
- 90-ը մեծ 80-ից

ԲԱՌԱՍՐԱՀ

97 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ գործածելով **որքանով է մեծ, որքանով է փոքր** արտահայտությունները:

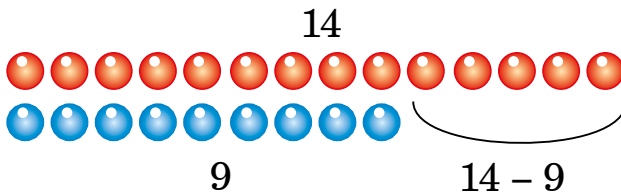
- 17 և 12 թվերի տարբերությունը ցույց է տալիս, թե 12-ը ... 17-ից:
- 17 և 12 թվերի տարբերությունը ցույց է տալիս, թե 17-ը ... 12-ից:
- Որպեսզի պարզենք, թե 16-ը ... 9-ից, պետք է 16-ից հանենք 9:
- 13-ից հանելով 8՝ կպարզենք, թե 8-ը ... 13-ից:

98 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ գործածելով **որքանով է ավելի, որքանով է պակաս** արտահայտությունները:

- Որպեսզի իմանանք, թե 14 ուլունքը ... 8 ուլունքից, պետք է 14-ից հանենք 8:
.....
- Որպեսզի պարզենք, թե 5 խնձորը ... 12 փանձից, պետք է 12-ից հանենք 5:
.....

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

99 Սրանք Սոնայի ուլունքներն են: Դիտիր նկարը և մեկնաբանիր պնդումները:

- 14-ից հանելով 9՝ կստանանք, թե կարմիր ուլունքները որքանով են ավելի կապույտներից:
- 14-ից հանելով 9՝ կստանանք, թե կապույտ ուլունքները որքանով են պակաս կարմիրներից:

Խնդիր: Սոնան ունի 14 կարմիր և 9 կապույտ ուլունք: Սոնայի կարմիր ուլունքները որքանով են ավելի կապույտներից:

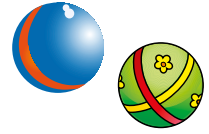
$$14 - 9$$

14-ից հանելով 9՝ կպարզենք, թե Սոնայի կարմիր ուլունքները որքանով են ավելի կապույտներից:

Լուծում
$14 - 9$
$14 - 9 = 5$
Պատ.՝ 5-ով:

100 Արկղում կա 14 կանաչ և 8 կապույտ գնդակ: Կանաչ գնդակները որքանով են ավելի կապույտներից:

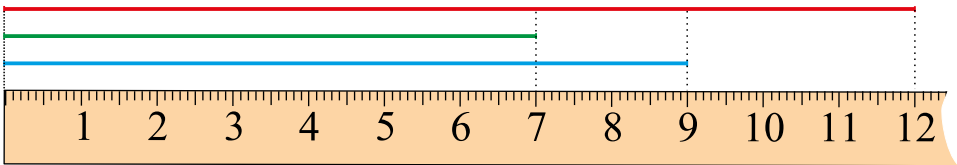

- Կապույտ գնդակները որքանով են պակաս կանաչներից:

101 Դաշտում արածում էին 14 սպիտակ և 9 սև գառնուկ: Սև գառնուկները որքանով են պակաս սպիտակներից:

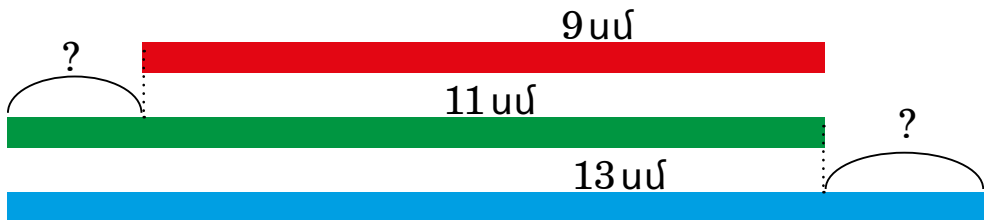
102 Դասարանում կա 17 աշակերտ, իսկ ուսուցչուհու մոտ՝ աշխատանքային 20 թերթիկ: Մեկական թերթիկ բաժանելու դեպքում քանի՞ թերթիկ կավելանա:

103 Նկարից ստացիր տվյալներ և պատասխանիր հարցերին:

- Քանի՞ սանտիմետրով է կարմիր հարվածը երկար կապույտից:
- Որքանով է կանաչ հարվածը կարճ կապույտից:
.....

104 Ըստ նկարի տվյալների՝ պատասխանիր հարցերին:

- Որքան է կարմիր ժապավենի երկարությունը:
- Քանի՞ եղանակով կարող ես պարզել, թե որքանով է կապույտ ժապավենը երկար կարմիրից:
.....

ՄԱՐԶԱՄՐԱՀ

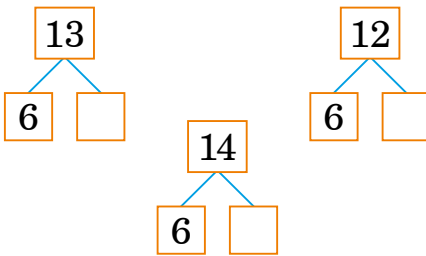
105 Հաշվիր:

$3 \text{ դմ} + 6 \text{ դմ}$
 $5 \text{ դմ} - 2 \text{ դմ}$
 $30 \text{ սմ} + 60 \text{ սմ}$
 $50 \text{ սմ} - 20 \text{ սմ}$

$8 \text{ դմ} - 5 \text{ դմ}$
 $5 \text{ դմ} + 5 \text{ դմ}$
 $80 \text{ սմ} - 50 \text{ սմ}$
 $50 \text{ սմ} + 50 \text{ սմ}$

$3 \text{ դմ} + 5 \text{ դմ}$
 $9 \text{ դմ} - 5 \text{ դմ}$
 $30 \text{ սմ} + 50 \text{ սմ}$
 $90 \text{ սմ} - 50 \text{ սմ}$

106 Լրացրո՛ւ վանդակները և ըստ խմբերի՝ կազմիր 4-ական հավասարություն:

Օրինակ՝ $6 + 4 = 10$
 $4 + 6 = 10$
 $10 - 6 = 4$
 $10 - 4 = 6$

107 Գծիր երեք հատված.

- Առաջինը՝ 12 սմ:
- Երկրորդը՝ առաջինից 4 սմ-ով կարճ:
- Երրորդը՝ երկրորդից 4 սմ-ով երկար: Ինչ նկատեցիր:

108 Բակում վազվզում էին 7 կարմիր և 5-ով ավելի դեղին ճուտիկ: Քանի՞ դեղին ճուտիկ էր վազվզում բակում:

109 Գիրքը, որն Անին կարդում է, 16 էջ է: Նա այսօր կարդացել է 7 էջ: Անին որոշել է վաղը ավարտել գրքի ընթերցումը: Ողջամիտ է արդյոք Անիի որոշումը:

110 Հյուսնը որոշել է գերանը կտրել 3 տեղից: Քո կարծիքով քանի՞ մասի է նա ուզում բաժանել գերանը:
.....

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՍՐԱԿ

ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒՄ ԵՆՔ

111 Բացահայտե՛ք մարդու կարևոր հատկանիշերից մեկը, որը թաքնված է գաղտնագրում: Խոսե՛ք դրա մասին:

Քո հասակակիցների ինչպիսի՞ արարքներն են դու համարում ազնիվ:

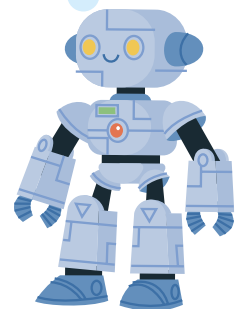
$9 + 9$	Ձ	$6 + 6$	Ա	$6 + 7$	Ն
$15 - 8$	Վ	$9 + 6$	Յ	$9 + 8$	Թ
$50 - 40$	ՈՒ				

12	18	13	7	10	17	15	10	13

112 Փորձե՛ք կռահել օրինաչափությունը և բացահայտել թաքնված թիվը:

7	15	8	11	6	5
11	16	5	14	7	7
9	14			7	4

Պեղք է մտածել:

- Ի՞նչ են ձեզ հուշում առաջին երկու աղյուսակները:
- Ի՞նչ գիտելիք կարող եք կիրառել:

113 Մեկ-երկու անգամ ուշադիր լսեք և պատասխանե՛ք հարցերին:

- Գնահատե՛ք Հասմիկի կատարած քայլը:
- Ձեր կարծիքով փուփուս 5-ից ավելի՞ փուչիկ կար: Ո՞ր բառն է հուշում դրա մասին:
- Ավելացա՞ն, թե՞ պակասեցին Հասմիկի փուչիկները:
- Որքանո՞վ պակասեցին Հասմիկի փուչիկները:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

Հաշվիր.

1. 9 և 8 թվերի գումարը:

3. 18-ից 7-ով փոքր թիվը:

2. 12 և 4 թվերի փարբերությունը:

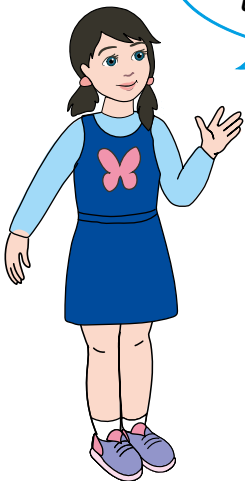
4. 13-ից 6-ով մեծ թիվը:

5. $8 + 7 - 6$

Լուծիր խնդիրը:

6. Ափսեում կար 12 բլիթ: Տարիկը ավելացրեց ևս 8 բլիթ: Քանի՞ բլիթ եղավ ափսեում:

Իսկ հիմա համեմատիր պատասխաններդ:

Հարց	1	2	3	4	5	6
Պատասխան	17	8	11	19	9	20
Քո պատասխանը						
Ճիշտ է, թե՞ սխալ						

Եթե սխալներ ունես, ապա դրանք քննարկիր ընկերներիդ հետ:

116 Շարունակելով միմյանց՝ լրացրե՛ք աղյուսակը:

Գումարելի	4		11		9		8		10	12
Գումարելի		7		3		5		6		
Գումար	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12

117 Երկու թվերի գումարը 17 է: Առաջին գումարելին 8 է: Ինչի՞ է հավասար երկրորդ գումարելին:
.....

118 Երկու թվերի գումարը 50 է: Ինչի՞ է հավասար առաջին գումարելին, եթե երկրորդ գումարելին 40 է:
.....

119 Երկու թվերի գումարը 40 է: Այդ թվերից մեկը նույնպես 40 է: Ո՞րն է մյուս թիվը:
.....

120 Սոնան մի թիվ է մտապահել: Եթե այդ թվին գումարենք 6, կստանանք 12: Ո՞ր թիվն է մտապահել Սոնան:
.....

121 Եթե 12–ին գումարենք Արայի մտապահած թիվը, կստանանք 20: Ո՞ր թիվն է մտապահել Արան:
.....

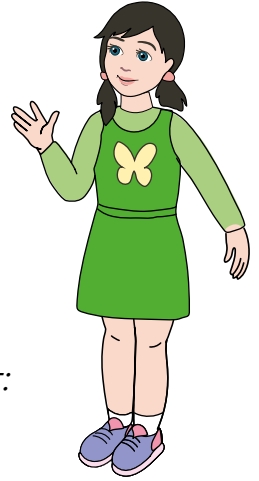
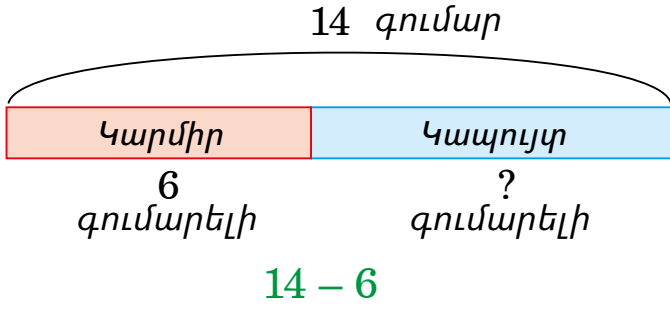
ԲԱՌԱՍՐԱՀ

122 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ գործածելով **հայտնի գումարելի, անհայտ գումարելի, գումար** արտահայտությունները:

- ... գտնելու համար կարելի է գումարից հանել հայտնի ... :
- Անհայտ գումարելին կստանաս, եթե գումարից հանես ...:
- Եթե երկու թվերի ... հանենք նրանցից մեկը, կստանանք մյուս թիվը:

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄՐԱՀ

123 Սոնան ունի 14 ուլունք: Դրանցից 6-ը կարմիր է, իսկ մյուսները՝ կապույտ: Դիտիր գծապատկերը և հիմնավորիր պնդումները:

- Ուլունքների ընդհանուր քանակը հայտնի է:
- Կարմիր ուլունքների քանակը հայտնի է:
- Կապույտ ուլունքների քանակը անհայտ է:
- $14 - 6$ -ը կլինի կապույտ ուլունքների քանակը:

Խնդիր: Սոնան ունի 14 ուլունք: Դրանցից 6-ը կարմիր է, իսկ մյուսները՝ կապույտ: Քանի՞ կապույտ ուլունք ունի Սոնան:

$14 - 6$

14-ից հանելով 6՝ կստանանք կապույտ ուլունքների քանակը:

Ինչ գիտելիքից ես օգտվեցի:

Հուժուժ
$14 - 6$
$14 - 6 = 8$
Պատ.՝ 8 կապ. ուլունք:

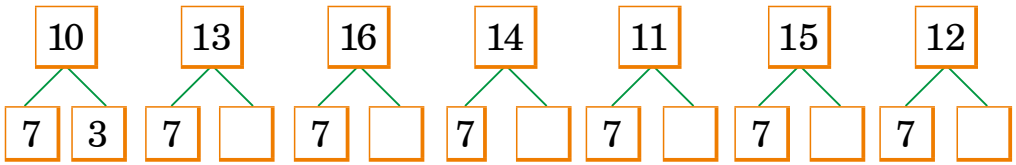
124 Արկղում կա 17 տուփ հյուսի: Դրանցից 8-ը խնձորի է, իսկ մյուսները՝ մասուրի: Մասուրի քանի՞ հյուսի կա արկղում:
.....

125 Արկղում կա 12 կգ բանջարեղեն: Դրանից 8 կգ-ը լուխկ է, իսկ մնացածը՝ վարունգ: Որքան վարունգ կա արկղում:
.....

126 Հայկը երկու օրում կարդացել է 18 էջ: Նա առաջին օրը կարդացել է 8 էջ: Քանի էջ է կարդացել երկրորդ օրը:
.....

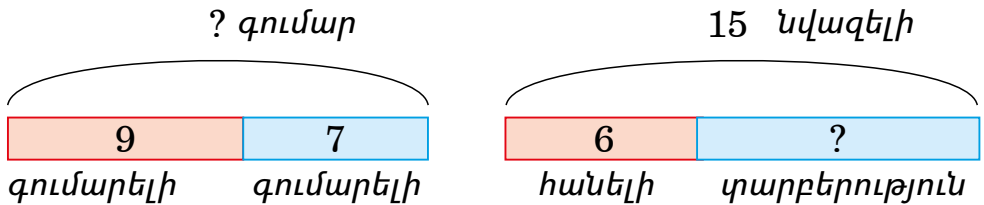
ՄԱՐԶԱՍՐԱՀ

127 Շարունակելով միմյանց՝ լրացրե՛ք վանդակները:

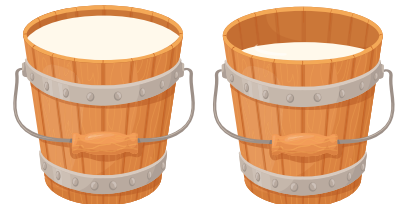
- Ի՞նչ հուշումներ ես նկատել:
- Ի՞նչ գիտելիք ես կիրառելու:

128 Ըստ գծապատկերի՝ կազմիր խնդիրներ:

129 Սոնայի մոտ կա 14 կոնֆետ, իսկ Աննայի մոտ՝ 8 կոնֆետ: Քանի կոնֆետ պետք է տալ Աննային, որ նրանք ունենան միևնույն քանակով կոնֆետ:

130 Մի դուլում կա 12 կգ ալյուր, իսկ մյուսում՝ 8 կգ: Քանի կիլոգրամ պետք է վերցնել առաջին դուլից, որ դուլերում ալյուրի զանգվածները հավասարվեն:

131 **Կատակ-խնդիր:** Սարոյենք ունեն 7 սև և 12 սպիտակ ուլիկ: Ընդամենը քանի՞ սպիտակ ուլիկ ունեն Սարոյենք:

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

132 Աղյուսակի տվյալներով հորինեք խնդիրներ:

ՍՏԵՂԾՈՒՄ ԵՆՔ

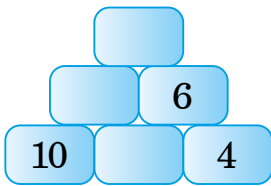
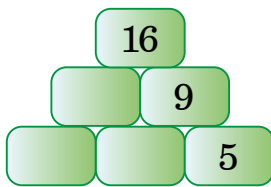
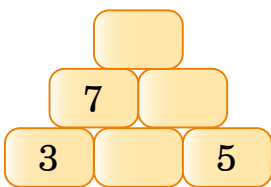
	Սոնա	Հայկ	Աննա	Կարեն	Անի
Կարմիր	4		7	8	
Դեղին		6	5		9
Ընդամենը	15	18		20	17

Օրինակ՝

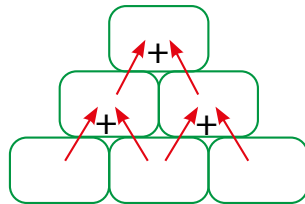
Սոնան դպրոցի դահլիճը զարդարելու համար բերեց կարմիր ու դեղին 15 փուչիկ: Կարմիրները 4-ն էին: Քանի՞ դեղին փուչիկ է բերել Սոնան:

133 Ելնելով Աշոտի հուշումներից և ձեր գիտելիքներից՝ լրացրեք վանդակները:

ԿԻՐԱՌՈՒՄ ԵՆՔ

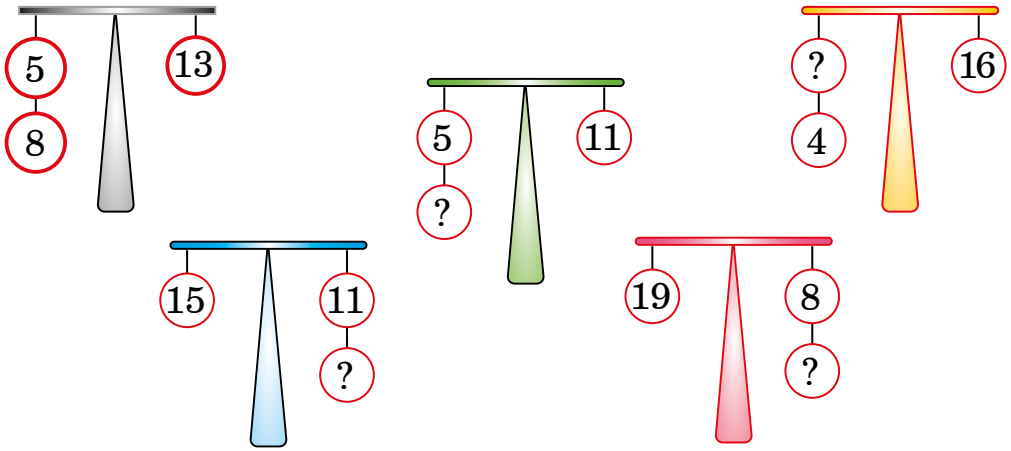
Ահա իմ հուշումները:

- Ի՞նչ է հուշում Աշոտը:
- Ի՞նչ գիտելիք եք կիրառելու:

134 Բացահայտե՛ք օրինաչափությունը և ?-ը փոխարինե՛ք համապատասխան թվով:

ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒՄ ԵՆՔ

- Ի՞նչ հուշումներ եք տեսնում առաջին նկարում:
- Ի՞նչ գիտելիք եք կիրառելու:

135 Շարունակելով միմյանց՝ լրացրե՛ք աղյուսակը:

+	9	3	8	5	12
7	16				
8					

-	7	8	4	5	9
14	7				
15					

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

Ես արդեն գիտեմ.

- Եթե գումարից հանեմ հայտնի գումարելին, կստանամ անհայտ գումարելին:

Ես արդեն կարող եմ.

- Գտնել անհայտ գումարելին:
- Բացահայտել օրինաչափություններ:
- Համեմատել իմ և ընկերոջս աշխատանքները:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

Անհայտ նվազելի

$$\square - 8 = 7$$

Անհայտ նվազելին կստանաս, եթե հանելիին գումարես տարբերությունը:

$$8 + 7 = 15$$

136 Գտի՛ր անհայտ նվազելին:

- Ի՞նչ գիտելիք ես կիրառելու:

ա) $\square - 3 = 8$ $9 = \square - 5$

$\square - 5 = 8$ $9 = \square - 7$

$\square - 7 = 8$ $9 = \square - 9$

բ) $\square - 6 = 8$ $6 = \square - 6$

$\square - 6 = 9$ $7 = \square - 7$

$\square - 6 = 10$ $8 = \square - 8$

Օրինակ՝

		$\square - 8 = 7$			
		$8 + 7 = 15$			
		Պատր.՝ 15:			

137 Ընտրի՛ր այն թիվը, որը տեղադրելով անհայտ նվազելիի փոխարեն՝ կստանաս հավասարություն:

 17, 7, 11, 16, 15, 18

$$\square - 10 = 8$$

$$\square - 4 = 3$$

$$6 = \square - 5$$

$$\square - 7 = 8$$

$$\square - 8 = 8$$

$$7 = \square - 10$$

- Ուրիշ ի՞նչ եղանակով կարող ես գտնել անհայտ նվազելին:
- Ո՞ր եղանակն է քեզ համար ավելի նախընտրելի:

138 Երկու թվերի տարբերությունը 12 է: Հանելին 8 է: Ինչի՞ է հավասար նվազելին:
.....

139 Եթե Սուրենի մտապահած թվից հանենք 12, կստանանք 4: Ո՞ր թիվն է մտապահել Սուրենը:

140 Եթե Սոնայի մտապահած թվից հանենք 8, կստանանք 6: Ո՞ր թիվն է մտապահել Սոնան:
.....

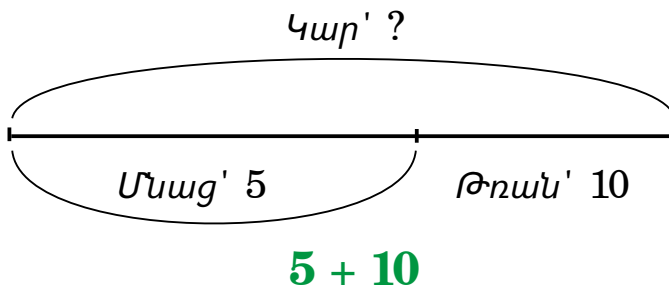
ԲԱՌԱՍՐԱԿ

141 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ օգտագործելով նվազելի, հանելի, տարբերություն բառերը:

- Անհայր ... գրնելու համար կարելի է հանելին գումարել ...:
- $12 - 8 = 4$ հավասարության մեջ 12-ը ... է, 8-ը' ..., իսկ 4-ը' ...:

ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱԿ

142 Ծառին թռած ճնճղուկներից 10-ը թռավ: Ծառին մնաց 5 ճնճղուկ: Դիտի՛ր գծապատկերը և հիմնավորի՛ր պնդումները:

- Թե քանի ճնճղուկ կար ծառին, անհայր է:
- Թռած ճնճղուկների քանակը հայտնի է:
- Մնացած ճնճղուկների քանակը հայտնի է:
- $5 + 10$ -ը ցույց է տալիս, թե քանի ճնճղուկ կար ծառին:

Խնդիր: Ծառին թառած ճնճողիկներից 10-ը թռան: Ծառին մնաց 5 ճնճողիկ: Քանի՞ ճնճողիկ կար ծառին:

5 + 10

5-ին գումարելով 10՝ կարանանք, թե քանի ճնճողիկ կար ծառին:

Լուծում
5 + 10
5 + 10 = 15
Պատ.՝ 15 ճնճողիկ:

143 Երբ Շուշանը իր գնած տետրերից 6-ը տվեց եղբորը, նրա մոտ մնաց 9 տետր: Քանի՞ տետր էր գնել Շուշանը:

144 Երբ Հայկը տուփից վերցրեց 8 մատիտ, տուփում մնաց 12 մատիտ: Քանի՞ մատիտ կար տուփում:

145 Երբ բիդոնից վերցրին 10 լ կաթ, այնտեղ մնաց 10 լ: Քանի՞ լիտր կաթ կար բիդոնում:

ՄԱՐԶԱՍՐԱՀ

146 Համեմատիր: >, <, =

14 + 2 ○ 14
14 + 3 ○ 14
14 + 4 ○ 14

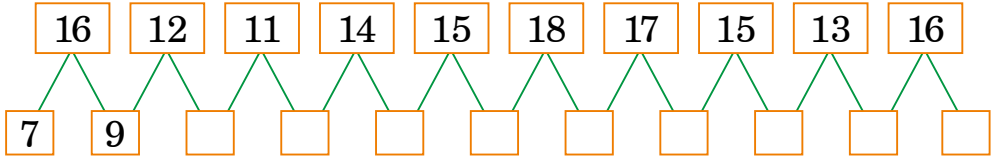
14 - 2 ○ 14
14 - 3 ○ 14
14 - 4 ○ 14

14 - 2 ○ 14 + 2
14 - 3 ○ 14 + 3
14 - 4 ○ 14 + 4

147 Շարունակելով միմյանց՝ լրացրե՛ք աղյուսակը:

Նվազելի									
Հանելի	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Տարբերություն	8	3	6	5	4	7	9	2	1

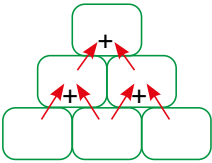
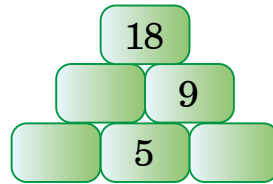
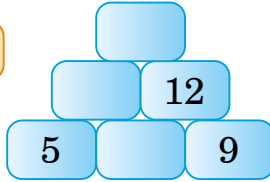
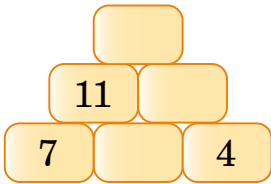
148 Շարունակելով մինյանց՝ լրացրեք վանդակները:

• Ի՞նչ հուշումներ եք տեսնում: Ի՞նչ գիտելիք եք կիրառելու:

ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՍՐԱԿ

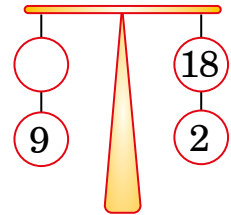
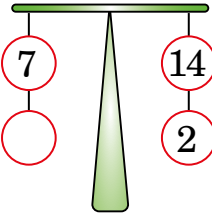
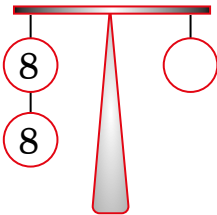
149 Լրացրեք վանդակները:

• Որո՞նք են ձեր հուշումները:
• Ի՞նչ գիտելիք եք կիրառելու:

150 Պարզեք բաց թողած թիվը և կազմեք հավասարություն:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍՐԱԿ

Ես արդեն գիտեմ.

• Եթե տարբերությանը գումարեմ հանելին, կստանամ անհայտ նվազելին:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

Անհայտ հանելի

$$16 - \square = 7$$

Անհայտ հանելին կստանաս, եթե նվազելիից հանես տարբերությունը:

$$16 - 7 = 9$$

151 Գտի՛ր անհայտ հանելին:

• Ի՞նչ գիտելիք ես կիրառելու:

- ա) $15 - \square = 6$ $9 = 12 - \square$
 $15 - \square = 7$ $9 = 13 - \square$
 $15 - \square = 8$ $9 = 14 - \square$
- բ) $18 - \square = 8$ $6 = 12 - \square$
 $18 - \square = 7$ $7 = 13 - \square$
 $18 - \square = 6$ $8 = 14 - \square$

Օրինակ՝

1	6	-	\square	=	7
1	6	-	7	=	9
Պատր.՝ 9:					

152 Ընտրի՛ր այն թիվը, որը տեղադրելով անհայտ հանելիի փոխարեն՝ կստանաս հավասարություն:

 13, 15, 70, 20, 14, 9

- ա) $18 - \square = 9$ բ) $80 - \square = 60$ գ) $7 = 20 - \square$
 $18 - \square = 4$ $90 - \square = 20$ $5 = 20 - \square$

- Ուրիշ ի՞նչ եղանակով կարող ես գտնել անհայտ հանելին:
- Ո՞ր եղանակն է քեզ համար ավելի նախընտրելի:

153 Երկու թվերի տարբերությունը 12 է: Նվազելին 18 է: Ինչի է հավասար հանելին:
.....

154 Եթե 20-ից հանենք Սոնայի մտապահած թիվը, կստանանք 6: Ո՞ր թիվն է մտապահել Սոնան:
.....

155 Եթե 80-ից հանենք Սուրենի մտապահած թիվը, կստանանք 60: Ո՞ր թիվն է մտապահել Սուրենը:

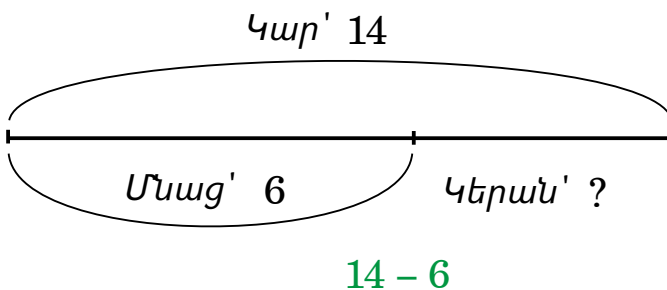
ԲԱՌՄՐԱՀ

156 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ օգտագործելով **նվազելի, հանելի, տարբերություն** բառերը:

- Անհայտ ... գտնելու համար կարելի է նվազելիից հանել ...:
- $17 - 8 = 9$ հավասարության մեջ 17-ը ... է, 8-ը՝ ...:

ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄՐԱՀ

157 Ափսեում կար 14 բլիթ: Երբ մի քանի բլիթ կերան, մնաց 6 բլիթ: Դիտիր գծապատկերը և հիմնավորիր պնդումները:

- Թե քանի բլիթ կար ափսեում, հայտնի է:
- Թե քանի բլիթ կերան, հայտնի չէ:
- Մնացած բլիթների քանակը հայտնի է:
- 14 - 6-ը ցույց է տալիս, թե քանի բլիթ կերան:

Խնդիր: Ափսեում կար 14 բլիթ: Երբ մի քանի բլիթ կերան, ափսեում մնաց 6 բլիթ: Քանի բլիթ կերան:

14 – 6

14-ից հանելով 6՝ կստանանք, թե քանի բլիթ կերան:

Լուծում					
1	4	-	6		
1	4	-	6	=	8
Պատ.՝ 8 բլիթ:					

158 Բակում խաղում էր 13 երեխա: Քիչ հետո Անին տեսավ, որ մնացել էր 8 երեխա: Քանի երեխա է հեռացել բակից:
.....

159 Խանութում կար 20 տուփ նուշի կաթ: Օրվա վերջում մնացել էր 6 տուփ: Քանի տուփ նուշի կաթ է վաճառվել օրվա ընթացքում:

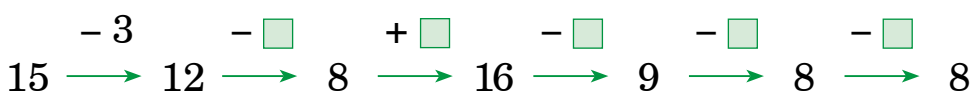

ՄԱՐԶԱՍՐԱԿ

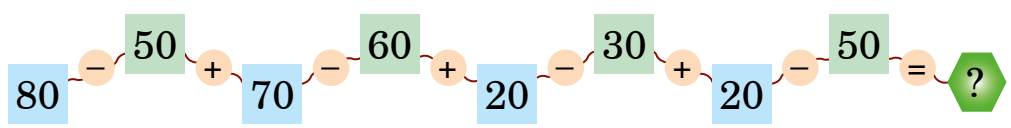
160 Գտիր անհայտ բաղադրիչը և վերականգնիր հավասարությունը:

$\square - 7 = 4$	$\square + 7 = 16$	$16 = \square + 9$	$4 = \square - 9$
$\square - 7 = 5$	$\square + 7 = 17$	$15 = \square + 9$	$3 = \square - 9$

161 Շարունակելով միմյանց՝ լրացրե՛ք վանդակները:

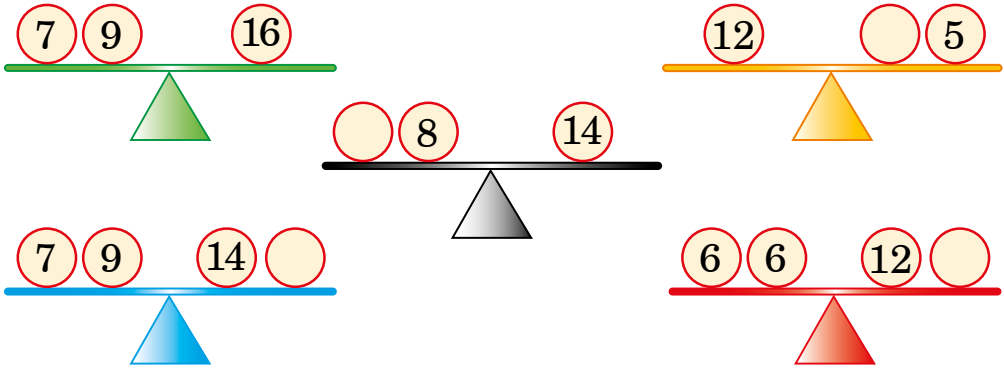
162 Շարունակելով միմյանց՝ կատարե՛ք գործողությունները:

ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

ԲԱՅԱՀԱՅՏՈՒՄ ԵՆՔ

163 Պարզեք բաց թողած թվերը և կազմեք հավասարություններ:

- Ինչ հուշումներ եք տեսնում առաջին նկարում:
- Ինչ գիպելիք եք կիրառելու:

164 Օգտվելով աղյուսակում բերված տվյալներից՝ կազմեք խնդիրներ և լուծեք դրանք:

ՍԵՆՇՈՒՄ ԵՆՔ

					
Կար	16	14			12
Թռավ			8	7	8
Մնաց	10	8	3	5	

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

Ես արդեն գիպեմ.

Եթե նվազելիից հանեմ տարբերությունը, կստանամ հանելին:

Ես արդեն կարող եմ.

Կազմել այնպիսի խնդիր, որում հանելին անհայտ է:

165 Գտիր անհայտ բաղադրիչը և վերականգնիր հավասարությունը:

$$\begin{aligned} \square - 8 &= 4 \\ \square - 8 &= 5 \\ \square + 8 &= 16 \\ \square + 8 &= 17 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 16 - \square &= 9 \\ 16 - \square &= 8 \\ 16 + \square &= 18 \\ 16 + \square &= 20 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \square - 50 &= 40 \\ \square - 30 &= 50 \\ \square + 70 &= 90 \\ \square + 20 &= 60 \end{aligned}$$

166 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

Գումարելի	12		20
Գումարելի		17	80
Գումար	16	20	

Նվազելի	16	17	
Հանելի		8	30
Տարբերություն	8		50

167 Հանելին 40 է, տարբերությունը՝ 20: Հաշվի՛ր նվազելին:
.....

168 Նվազելին 90 է, տարբերությունը՝ 30: Հաշվի՛ր հանելին:
.....

169 Երկու թվերի գումարը 90 է: Այդ թվերից մեկը 40-ն է: Ո՞րն է մյուս թիվը:
.....

170 Պապիկն ու թոռնիկը խնամում են 8 սև և 6 սպիտակ գառնուկ: Ընդամենը քանի՞ գառնուկ են նրանք խնամում:
.....

171 Ըստ նկարի տվյալների՝ հաշվի՛ր ձմերուկի գանգվածը:

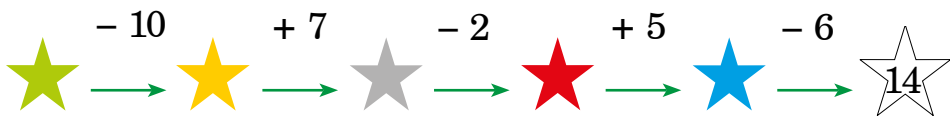
172 Պարկում կար 17 գազար: Երբ երեխաները մեկական կերան, պարկում մնաց 8 գազար: Քանի՞ երեխա գազար կերավ:
.....

173 Երբ վարպետը դույլից 12 կգ ներկ օգտագործեց, այնտեղ մնաց 8 կգ: Որքան ներկ կար դույլում:
.....

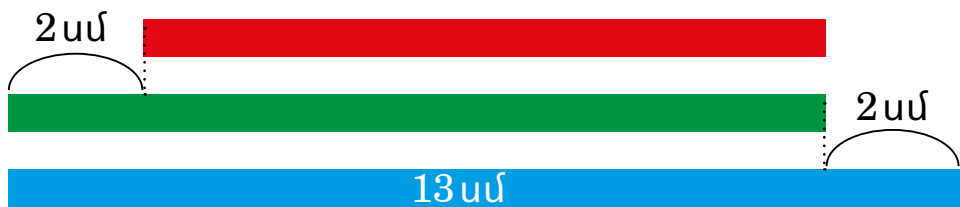
174 Հայկը գնել է 8 փուչիկ: Նույնքան փուչիկ էլ գնել է Աննան: Հայկն իր փուչիկներից երկուսը տվեց Աննային:

- Այժմ ո՞ւմ փուչիկներն են ավելի շատ:
- Հայկի փուչիկները որքանո՞վ են պակաս Աննայի փուչիկներից:
.....

175 Ի՞նչ թվեր են թաքցրել աստղերը:

176 Ըստ նկարի տվյալների՝ հաշվիր կանաչ և կարմիր ժապավենների երկարությունները:

177 Չափիր և պարզիր, թե քանի սանտիմետրով է կարմիր հատվածը երկար կապույտից:
.....

Քանի՞ եղանակով դա կարողացար անել:

ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

ՍՏԵՂՇՈՒՄ ԵՆՔ

178 Աղյուսակի տվյալներով կազմեք խնդիրներ:

			
Կար	12		15
Գնաց	5	4	
Մնաց		8	10

			
Կար	12		7
Եկավ	5	4	
Դարձավ		8	10

179 Փորձեք բացահայտել օրինաչափությունը և լրացնել վանդակները:

ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒՄ ԵՆՔ

15	8	7
----	---	---

5	8	13
---	---	----

5	18	13
---	----	----

14	7	7
----	---	---

6	8	14
---	---	----

6	20	14
---	----	----

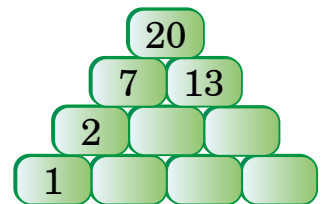
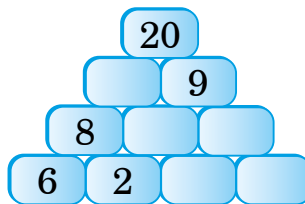
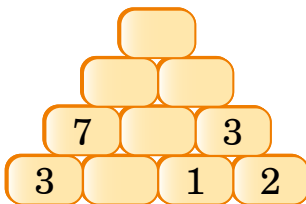
16		9
----	--	---

	9	9
--	---	---

20		50
----	--	----

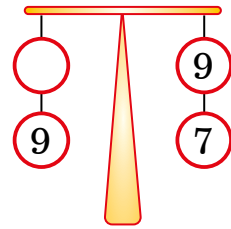
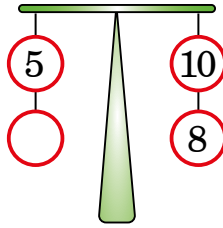
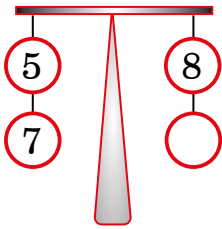
- Ի՞նչ հուշումներ եք տեսնում:
- Ի՞նչ գիտելիք եք կիրառելու:

180 Լրացրեք վանդակները

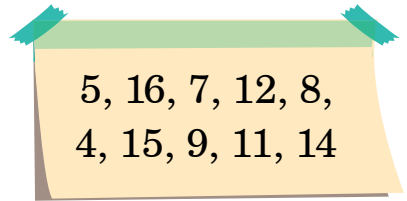

- Ի՞նչ հուշումներ եք տեսնում:
- Ի՞նչ գիտելիք եք կիրառելու:

181 Պարզեք բաց թողած թիվը և կազմեք հավասարություն:

182 Ընտրեք այնպիսի թվեր, որոնց տարբերությունը 7 է: Կազմեք հավասարություններ:
.....

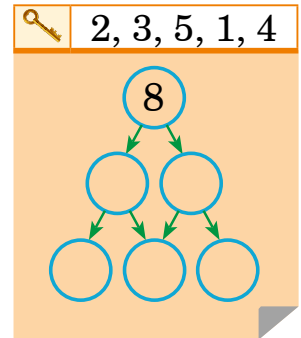
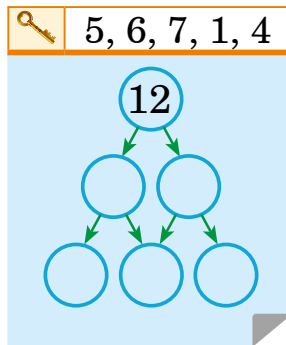
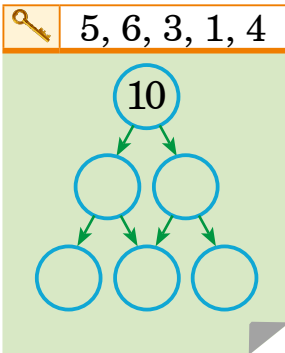

Առաջարկեք արագ ընտրության եղանակներ:

Թվերը գրիր աճման կարգով:

183 Լրացրեք շրջանները միայն տրված բանալի թվերով:

184 **Խաղ:** Սեղանին դրեք 16 (18, 20) հաշվեձողիկ: Առաջին խաղացողը վերցնում է դրանցից մի քանիսը: Երկրորդ խաղացողը հաշվում է մնացորդը և ասում, թե քանի հատ է վերցրել առաջին խաղացողը: Այնուհետև դերերով փոխվում են:
.....

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՄՐԱՀ

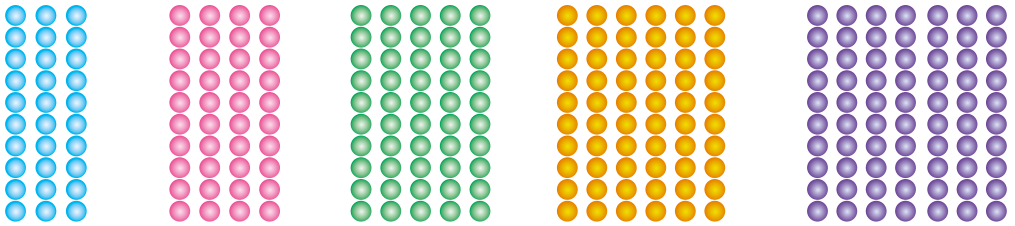
Միավոր
Տասնյակ

Սա 1 միավոր է:

Սա 10 միավոր է:
Այն 1 տասնյակ է:
10 մ. = 1 տ.

Սա 20 միավոր է:
Այն 2 տասնյակ է:
20 մ. = 2 տ.

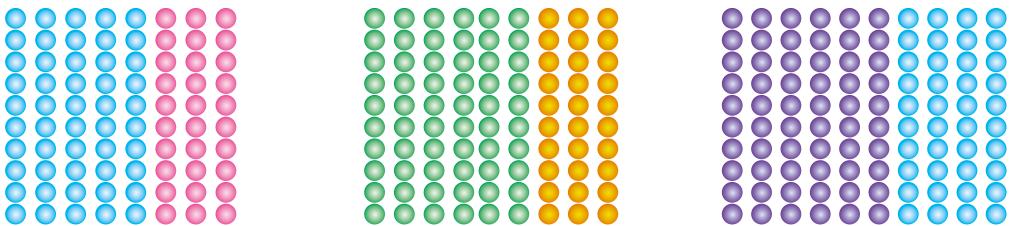
185 Ըստ խմբերի՝ շարունակիր կազմել հավասարություններ:

Օրինակ՝
3 տ. = 30 մ.

- Քանի՞ տասնյակ է յուրաքանչյուր խումբը:
- Քանի՞ միավոր է յուրաքանչյուր խումբը:

186 Ըստ խմբերի՝ կազմիր գումարներ:

Օրինակ՝ 5 տ. + 3 տ. = 8 տ.
50 + 30 = 80

- Քանի՞ միավոր է յուրաքանչյուր խումբը:

187 Տասնյակները ներկայացրո՛ւ միավորների տեսքով:

2 տ.
3 տ.

4 տ.
5 տ.

6 տ.
7 տ.

Օրինակ՝
 $8 \text{ տ.} = 80$

188 Ներկայացրո՛ւ տասնյակների տեսքով:

90
70

50
40

30
20

Օրինակ՝
 $80 = 8 \text{ տ.}$

189 Հաշվիր:

2 տ. + 6 տ.
 $20 + 60$
8 տ. – 6 տ.
 $80 - 60$

7 տ. – 7 տ.
 $70 - 70$
7 տ. + 3 տ.
 $70 + 30$

3 տ. + 3 տ.
 $30 + 30$
10 տ. – 3 տ.
 $100 - 30$

190 Համեմատիր: $>, <, =$

2 տ. ○ 6 տ.
 $20 \text{ ○ } 60$

7 տ. ○ 10 տ.
 $70 \text{ ○ } 100$

6 տ. ○ 6 տ.
 $60 \text{ ○ } 60$

ԲԱՌԱՍՐԱՀ

191 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ օգտագործելով **միավոր**, **տասնյակ** բառերը:

- 3 տասնյակը 30 ... է:
- 40 ... 4 տասնյակ է:
- Միավորները ... դարձնելով՝ հաշվարկները հեշտանում են:

192 Անվանիր թվերը նվազման կարգով և գրիր բառերով:

70, 90, 10, 40, 80,
60, 100, 50, 20, 30

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄՐԱՀ

193 Մայրիկը խնդրեց հայրիկին գնել 30 ձու:
Հայրիկը գնել է այսպիսի 3 տուփ ձու:
Ինչ ես կարծում, հայրիկը մայրիկի
խնդրանքը ճիշտ է կատարել:

Ահա հարցի պատասխանը գտնելու քայլաշարը.

- Քանի՞ տուփ ձու է գնել հայրիկը:
- Քանի՞ տասնյակ ձու է մեկ տուփում:
- Քանի՞ ձու է գնել հայրիկը:
- Ճիշտ է կատարել արդյոք հայրիկը
մայրիկի խնդրանքը:

194 Նկարում ՀՀ մետաղադրամներ են:
Հաշվիր, թե որքան դրամ կա
յուրաքանչյուր խմբում:

ՄԱՐԶԱՄՐԱՀ

195 ✗ դիր այն թվի վրա, որը խախտում է օրինաչափությունը:

20, 30, 40, 90, 50, 60

80, 70, 60, 50, 40, 20

196 Վերականգնիր հավասարությունը:

$$50 \bigcirc 30 \bigcirc 10 = 90$$

$$50 \bigcirc 30 \bigcirc 10 = 70$$

.....

$$60 \bigcirc 30 \bigcirc 10 = 20$$

$$60 \bigcirc 30 \bigcirc 10 = 40$$

.....

197 Արտահայտիր սանտիմետրերով:

8 դմ

5 դմ

6 դմ

3 դմ

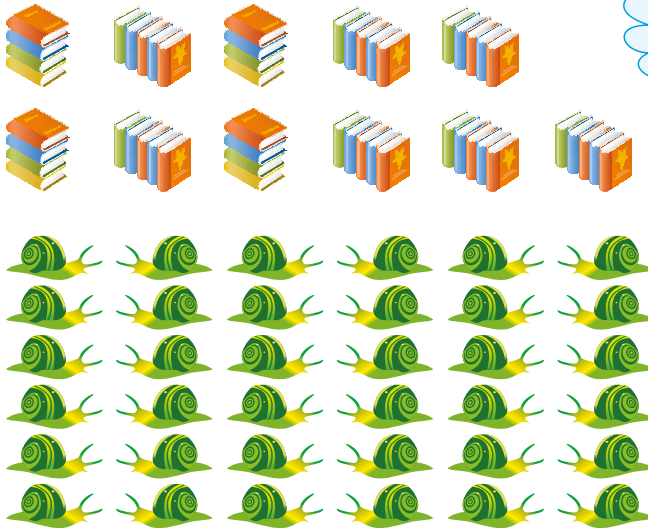
9 դմ

7 դմ

Օրինակ՝

4 դմ = 40 սմ

198 Որոնե՞ք խմբերում տասնյակները առանձնացնելու հարմար եղանակներ:

Տասնյակները նշիր մադիպով:

- Քանի՞ տասնյակ կա յուրաքանչյուր խմբում:
- Քանի՞ տասնյակ և քանի՞ միավոր կա յուրաքանչյուր խմբում:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

Արդեն գիտեմ.

- 10 միավորը 1 տասնյակ է:
- 1 տասնյակը 10 միավոր է:

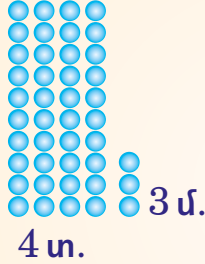
Արդեն կարող եմ.

- Առարկաների խմբում առանձնացնել տասնյակները:
- Պարզել տասնյակների քանակը խմբերում:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

միավոր
տասնյակ
միանիշ
երկնիշ

$4 \text{ տ. } 3 \text{ մ.} = 43$

$4 \text{ տ.} = 40 \text{ մ.}$

40 միավորը 3 միավորի հետ միասին կարդացվում է քառասուներեք և գրվում՝

43

4-ը տասնյակների քանակն է:
3-ը միավորների քանակն է:

Մեկ նիշով գրվող թվերը միանիշ են:
Երկու նիշով գրվող թվերը երկնիշ են:

199 Լրացրո՛ւ աղյուսակը՝ մեկնաբանելով քո կատարած յուրաքանչյուր քայլ:

Տասնյակ	Միավոր	Թիվը	Թվի անվանումը
	::.	75	յոթանասունհինգ
	:::		
	:::::		
	::		

200 Ասա՛ այն թիվը, որը.

- 3 տասնյակ է և 5 միավոր,
- 4 տասնյակ է և 9 միավոր,
- 8 տասնյակ է և 8 միավոր,
- 7 տասնյակ է,
- 34 միավոր է,
- 22 միավոր է:

201 Թիվը գրիր թվանշաններով և կարդա՛ այն:

2 տ. 4 մ.
3 տ. 5 մ.
4 տ.

6 տ. 5 մ.
7 տ. 8 մ.
5 տ.

Օրինակ՝
5 տ. 2 մ. = 52
հիսուներկու

202 Ներկայացրո՛ւ երկնիշ թվի տեսքով:

6 տ. + 5 մ.
6 տ.

9 տ. + 8 մ.
4 տ.

Օրինակ՝
4 տ. + 3 մ. = 43

ԲԱՌԱՍՐԱՀ

203 Բառերը տրոհիր այնպիսի մասերի, որ կարողանաս մեկնաբանել դրանց իմաստները:

• քառասունվեց
• հիսունյոթ

• երեսուներկու
• յոթանասունմեկ

• վաթսունվեց
• ութսունչորս

204 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ օգտագործելով **միավոր**, **տասնյակ** բառերը:

- 40-ը 4 ... է և 0 ...:
- 6 ... և 7 ... կարող ենք կարդալ վաթսունյոթ:

205 Հարց ու պատասխան:

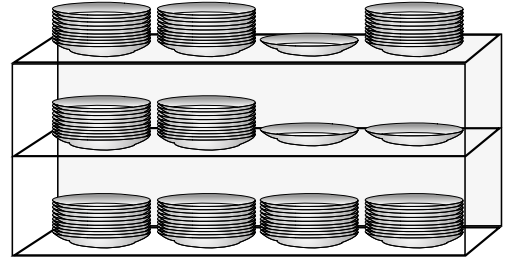
- Տո՛ւր այնպիսի հարց, որում գործածես **տասնյակ** բառը:
- Տո՛ւր այնպիսի հարց, որի պատասխանում անպայման գործածվի **միավոր** բառը:

206 Լրացրո՛ւ նախադասությունները:

- 5 տասնյակը և ... միավորը կարդացվում է՝ 58:
- ... տասնյակը և 2 միավորը կարդացվում է՝ 42:
- ... տասնյակը և ... միավորը կարդացվում է՝ 83:

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄՐԱՀ

207 Յուրաքանչյուր հավաքածու 10 ափսե է: Քանի՞ ափսե կա յուրաքանչյուր դարակում:

Հաշվենք առաջին դարակի ափսեների քանակը:

- Տասնյակների քանակը 3 է:
- Միավորների քանակը 1 է:
- Գիտեմ, որ 3 տ. 1 մ. = 31:

Պատ.՝ 31 ափսե:

Նույն ձևով հաշվիր, թե քանի ափսե կա.

- Առաջին և երկրորդ դարակներում միասին:
- Երկրորդ և երրորդ դարակներում միասին:

•••••

ՄԱՐԶԱՍՐԱՀ

208 Կար 8 տասնյակ ձու: Օրվա ընթացքում 5 տասնյակը վաճառվեց: Օրվա վերջում որքա՞ն ձու մնաց խանութում:

•••••

209 Մի տուփում կա 6 տասնյակ փուչիկ, իսկ մյուսում՝ 3 տասնյակ: Ընդամենը որքա՞ն փուչիկ կա այդ երկու տուփերում:

•••••

210 Հաշվիր արտահայտության արժեքը:

$$6 + 4 + 3$$

$$6 + 4 + 4$$

$$6 + 4 + 5$$

$$6 + 4 + 6$$

•••••

$$12 - 2 - 2$$

$$12 - 2 - 3$$

$$12 - 2 - 4$$

$$12 - 2 - 5$$

•••••

$$7 + 3 + 3$$

$$7 + 3 + 4$$

$$7 + 3 + 5$$

$$7 + 3 + 6$$

•••••

$$14 - 4 - 2$$

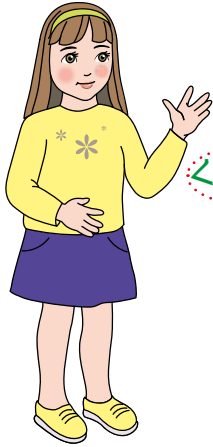
$$14 - 4 - 3$$

$$14 - 4 - 4$$

$$14 - 4 - 5$$

•••••

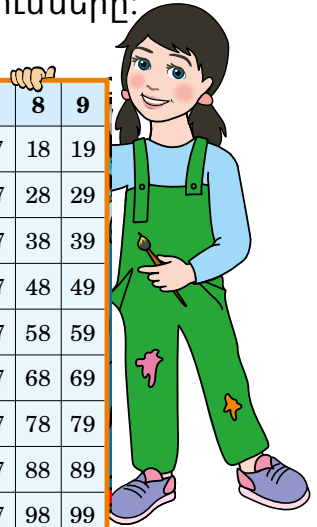
211 Բացահայտում ենք երկնիշ թվերի անվանումները:

54

Հիսունչորս

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
60	61	62	63	64	65	66	67	68	69
70	71	72	73	74	75	76	77	78	79
80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
90	91	92	93	94	95	96	97	98	99

- Ընտրենք թիվ և աղյուսակի օգնությամբ բացահայտենք նրա անվանումը:

Ձեր ընտրած թվերը	Անվանումը
54 ••••	հիսունչորս ••••

Պարզեք.

- Քանի՞ երկնիշ թիվ կա, որոնց անվանումը սկսվում է հիսունով:
- Քանի՞ երկնիշ թիվ կա, որոնց անվանումը վերջանում է չորսով:
••••

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

Արդեն գիտեմ.

- Երկու թվանշանով գրվող թվերը երկնիշ թվեր են:

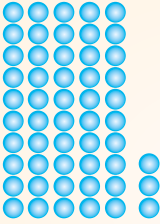
Արդեն կարող եմ.

- Ասել երկնիշ թվերի անվանումները:
- Պարզել, թե քանի տասնյակ ու քանի միավոր է տվյալ երկնիշ թիվը:

Մի քիչ էլ՝ խաղ

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՄՐԱՀ

միավոր
տասնավոր

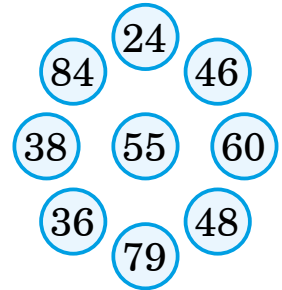
53

տասնավոր միավոր

Տասնավորը ցույց է տալիս թվի տասնյակների քանակը:
Միավորը ցույց է տալիս թվի միավորների քանակը:

212 Շարունակելով միմյանց՝ կարդացե՛ք թվերը և ասե՛ք՝ որ թվանշանն է տասնավորը, որը՝ միավորը:

213 Շարունակելով միմյանց՝ կարդացե՛ք թվերը և ասե՛ք՝ քանի տասնյակ և քանի միավոր է այն:

214 Գրի՛ր 5 երկնիշ թիվ, որոնց տասնավորը 8 է:
.....

215 Գրի՛ր 5 երկնիշ թիվ, որոնց միավորը 8 է:
.....

216 Գրի՛ր միևնույն թվանշանով գրվող բոլոր երկնիշ թվերը:

217 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

Տասնավոր	Միավոր	Թիվը
7	5	
4	2	
		65
		34

Տասնավոր	Միավոր	Թիվը
		89
		77
7	6	
4	0	

ԲԱՌԱՍՐԱՀ

218 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ օգտագործելով **միավոր, տասնավոր, թվանշան** բառերը:

- Տասնավորն ու **միավորը** թվի ... են:
- Թվի գրության ... ցույց է տալիս **տասնյակների** քանակը:
- Թվի գրության ... ցույց է տալիս **միավորների** քանակը:

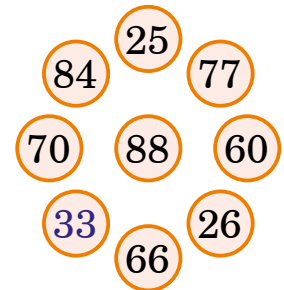
219 Հարց ու պատասխան:

- Տո՛ւր այնպիսի հարց, որում գործածես **միավոր** բառը:
- Տո՛ւր այնպիսի հարց, որի պատասխանում անպայման գործածվի **տասնավոր** բառը:

ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

220 Թվերը ներկայացրո՛ւ տասնյակների և միավորների գումարի տեսքով:

Օրինակ՝ $46 = 4 \text{ տ.} + 6 \text{ մ.}$
 $40 = 40 + 0$

221 Ներկայացրո՛ւ դեցիմետրի ու սանտիմետրի տեսքով:

$16 \text{ սմ} = 1 \text{ դմ } 6 \text{ սմ}$
 $36 \text{ սմ} = \dots \text{ դմ } \dots \text{ սմ}$
 $56 \text{ սմ} = \dots \text{ դմ } \dots \text{ սմ}$
 $76 \text{ սմ} = \dots \text{ դմ } \dots \text{ սմ}$

Ես հիշում եմ, որ
 1 դեցիմետրը
 1 տասնյակ սանտիմետր է.
 1 դմ = 10 սմ:

Օրինակ՝
 $14 \text{ սմ} = 1 \text{ դմ } 4 \text{ սմ}$
 $24 \text{ սմ} = 2 \text{ դմ } 4 \text{ սմ}$

ՄԱՐԶԱՄՐԱՀ

222 Քանի՞ ձու կա յուրաքանչյուր խմբում:

- Ընդամենը քանի՞ ձու կա առաջին և երկրորդ խմբերում:
- Ընդամենը քանի՞ ձու կա երկրորդ և երրորդ խմբերում:
•••••

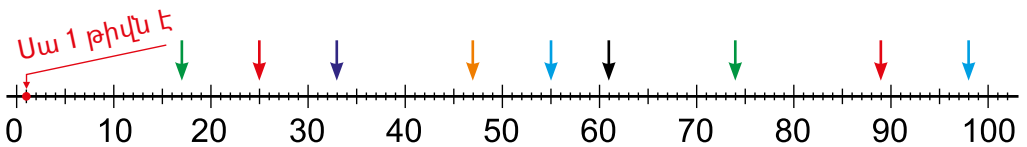
223 Թվերը համապատասխանեցրու պատկերներին:

46, 63, 73, 5, 70, 35

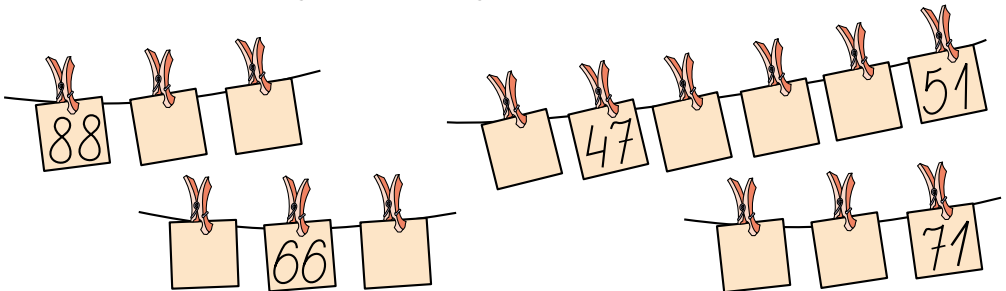

Օրինակ՝ 35

224 Ասա՛ սլաքին համապատասխանող թիվը և դրա հարևան կլոր տասնյակները: Ո՞ր կլոր տասնյակին է այն ավելի մոտ:

225 Արտագրի՛ր՝ լրացնելով բաց թողած թվերը:

226 Արտագրիր թվերը՝ լրացնելով նաև դրանց նախորդ և հաջորդ թվերը:

 ..., 3,, 5,, 7, ...	 ..., 30,, 50,, 70, ...	 ..., 37,, 57,, 77, ...	 ..., 53,, 55,, 57, ...
--	---	---	---

227 Ընտրիր այն խումբը, որում բոլոր թվերը երկնիշ են:

- 24, 35, 40, 8, 12
- 23, 36, 40, 80, 12
- 66, 22, 44, 88, 7
- 5, 55, 25, 15, 85

228 Շարքը լրացրո՛ւ մինչև մոտակա կլոր տասնյակը:

52, 53, 54, ...

33, 34, 35, ...

68, 67, 66, ...

229 Թվերն անվանիր հաշվելու հերթականությամբ:

37–ից 43

65–ից 52

82–ից 69

230 Հաշվելիս դ՛ր թիվն է շուտ հանդիպում:

37–ը, թե՛ 24–ը

67–ը, թե՛ 82–ը

55–ը, թե՛ 60–ը

231 Խաղ՝ «Ո՛վ է ամենաարագը»:

Պետք է գտնել ու կարդալ 35–ից 54 թվերը՝ հաշվելու հերթականությամբ:

35	41	43	53	47
45	38	48	52	37
39	51	36	42	50
40	46	44	49	54

232 Լուսինեն կարդացել է գրքից 20 էջ: Նրան նույնքան էլ մնացել է կարդալու: Քանի՞ էջ ունի այդ գիրքը:

233 Տակառում կա 30 դույլ ջուր: Քանի՞ դույլ ջուր պետք է ավելացնել, որպեսզի տակառում լինի 50 դույլ ջուր:

234 Այգում կա 20 ծառ: Դրանցից 8-ը խնձորենի է, իսկ մյուսները՝ տանձենի: Ո՞ր ծառերն են այգում ավելի շատ:

235 Վերականգնիր հավասարությունը: +, -

18 = 6 ○ 4 ○ 8
 16 = 7 ○ 3 ○ 6
 15 = 8 ○ 2 ○ 5

8 = 16 ○ 6 ○ 2
 6 = 17 ○ 7 ○ 4
 5 = 18 ○ 8 ○ 5

2 = 6 ○ 4 ○ 8
 4 = 7 ○ 3 ○ 6
 5 = 8 ○ 2 ○ 5

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

236 Մտածեք, թե ինչ հատկությամբ է Աշոտը թվերը տրոհել 3 խմբի: Դ՛ուք էլ տրոհեք 3 խմբի, բայց այլ հատկությամբ:

65, 46, 56, 47, 57, 66, 67, 45, 55

45, 55, 65

46, 56, 66

47, 57, 67

Գրե՛ք 6 այնպիսի թիվ, որ կարողանաք ինչ-որ հատկությամբ տրոհել երկու խմբի:

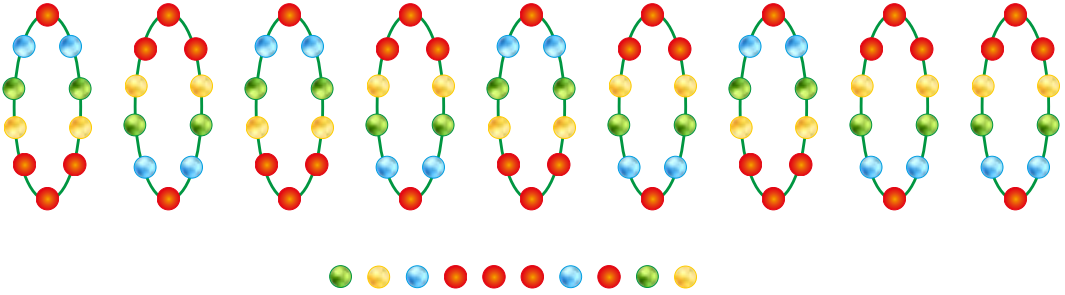
237 Մաթեմատիկական թելադրություն:

Ուշադիր լսիր թելադրությունը, գրիր այն:
 Համեմատիր քո ստացած արդյունքը
 ընկերոջդ արդյունքի հետ:

238 Խաղ: Թվերի տեսանելիացում:

ԽԱՂՈՒՄ ԵՆՔ

Խաղում եք երեքով:

1-ին մասնակիցը գրում է որևէ երկնիշ թիվ:

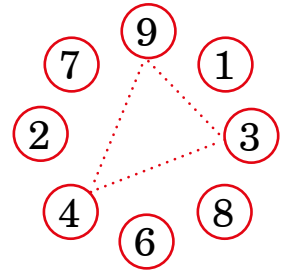
2-րդ մասնակիցը ցուցադրում է այդ քանակով ուլունք:

3-րդ մասնակիցը գնահատում է ցուցադրված ճշտությունը:

239 Խաղ՝ «Ով ավելի շատ»: Գտե՛ք այնպիսի եռյակներ, որոնց գումարը կլինի 16:
Կազմե՛ք հավասարություններ:

Օրինակ՝

$$9 + 4 + 3 = 16$$

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

240 Լրացրո՛ւ խաչքառը և համեմատի՛ր քո և ընկերոջդ արդյունքները:

1. Երկնիշ թվի ձախից առաջին թվանշանը:
2. Երկնիշ թվի աջից առաջին թվանշանը:
3. 10 միավոր:
4. Նշան թիվը գրելու համար:
5. Երկու նիշով գրվող թվեր:
6. Թիվ, որի միավորը 0 է, իսկ տասնավորը՝ 8:

			3				
	2						
				4		5	
1							
	6						

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

մեծ
փոքր
հավասար
շատ
քիչ
շուտ
ուշ

$37 < 43$

..., 35, 36, **37**, 38, 39, 40, 41, 42, **43**, 44, 45, ...

Երկու թվերից փոքր է այն, որը
հաշվելիս շուտ է հանդիպում:

241 Համեմատիր: <, =, >

5 ○ 15
15 ○ 25
25 ○ 35
.....

68 ○ 58
58 ○ 48
48 ○ 38
.....

46 ○ 48
48 ○ 46
62 ○ 66
.....

70 ○ 90
90 ○ 70
60 ○ 20
.....

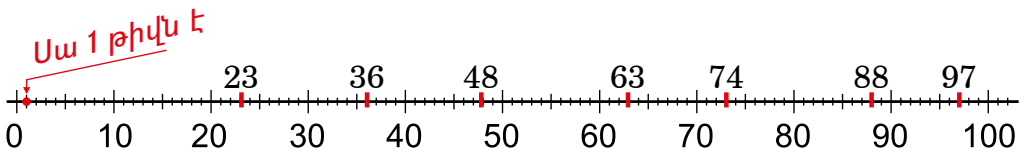
242 Օգտվելով թվային հատվածից՝ նախ պարզիր, թե որ թիվն է շուտ հանդիպում, ապա համեմատիր:

23 ○ 48
36 ○ 10

97 ○ 63
36 ○ 60

74 ○ 88
97 ○ 88

23 ○ 88
88 ○ 23

- Երկու թվերից ո՞րն է ավելի մեծ՝ թվային ուղղի վրա ծախս, թե՛ աջ գտնվողը: Պատասխանդ հիմնավորիր օրինակներով:

ԲԱՌԱՍՐԱԿ

243 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ գործածելով **մեծ, փոքր, շուտ, ուշ, աջ, ձախ** բառերը:

- Երկու թվերից մեծ է այն, որը հաշվելիս ... է հանդիպում:
- Երկու թվերից ... է այն, որը հաշվելիս շուտ է հանդիպում:
- Երկու թվերից ... է այն, որը թվային հարվածի վրա ավելի աջ է:
- Երկու թվերից փոքր է այն, որը թվային հարվածի վրա ավելի ... է:

244 Հարց ու պատասխան:

- Տո՛ւր այնպիսի հարց, որի պատասխանում անպայման գործածվեն **մեծ, ուշ** բառերը:
- Տո՛ւր այնպիսի հարց, որի պատասխանում անպայման գործածվեն **փոքր, շուտ** բառերը:

ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱԿ

245 Դասարանում կա 23 սովորող: Տուփում կա 25 քարտ: Տուփի քարտերի քանակը բավարար է սովորողներին մեկական բաժանելու համար:

Համեմատենք սովորողների և քարտերի քանակները:

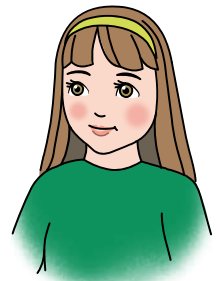
Սովորողների քանակը 23 է:

Քարտերի քանակը 25 է:

$$23 < 25$$

23 < 25–ը նշանակում է՝ սովորողների քանակը քիչ է քարտերի քանակից:

Պար.՝ բավարար է:

246 Ֆերմայուն կա 43 նապաստակ: Պարկուն կա 35 գազար: Մեկ պարկ գազարը բավականն է արդյոք ֆերմայի նապաստակներին մեկական կերակրելու համար:

ՄԱՐԶԱՍՐԱՀ

247 Անվանիր այն թվերը, որոնք ընկած են տրված կլոր տասնյակների միջև:

30 և 40

20 և 30

50 և 60

80 և 90

248 Վերականգնիր հավասարությունը:

$$1 \text{ տ. } 6 \text{ մ.} = \square \text{ մ.}$$

$$3 \text{ տ. } 8 \text{ մ.} = \square \text{ մ.}$$

$$7 \text{ տ. } 7 \text{ մ.} = \square \text{ մ.}$$

$$1 \text{ դմ } 6 \text{ սմ} = \square \text{ սմ}$$

$$3 \text{ դմ } 8 \text{ սմ} = \square \text{ սմ}$$

$$7 \text{ դմ } 7 \text{ սմ} = \square \text{ սմ}$$

$$3 \text{ տ. } 2 \text{ մ.} = \square \text{ մ.}$$

$$4 \text{ տ. } 4 \text{ մ.} = \square \text{ մ.}$$

$$9 \text{ տ. } 7 \text{ մ.} = \square \text{ մ.}$$

$$3 \text{ դմ } 2 \text{ սմ} = \square \text{ սմ}$$

$$4 \text{ դմ } 4 \text{ սմ} = \square \text{ սմ}$$

$$9 \text{ դմ } 7 \text{ սմ} = \square \text{ սմ}$$

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

249 Արագ պատասխան: Մեկը կարդում է, իսկ մյուսները պատասխանում են:

ԽԱՆՈՒՄ ԵՆՔ

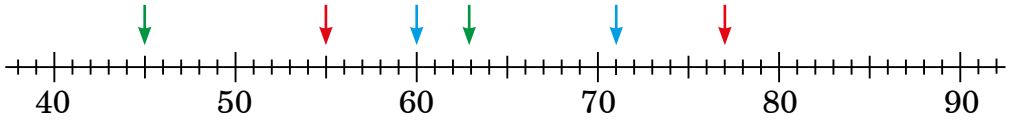
Ո՞րն է

- Ամենափոքր երկնիշ թիվը:
- 100-ի նախորդ թիվը:
- Ամենամեծ միանիշ թիվը:
- Ամենամեծ երկնիշ թիվը:
- 39-ի նախորդ թիվը:

Ո՞րն է

- 49-ի նախորդ թիվը:
- 99-ի հաջորդ թիվը:
- Միևնույն թվանշանով գրվող ամենափոքր երկնիշ թիվը:

250 Անվանեք յուրաքանչյուր սլաքի համապատասխան թիվը:

Պարզեք.

- Թվերից յուրաքանչյուրի նախորդ և հաջորդ թվերը:
- Թվերից յուրաքանչյուրի ամենամոտ կլոր փասնյակը:
- Այն թվերը, որոնք 63 և 71 թվերի միջև են:
- Այն թվերը, որոնք մեծ են 45-ից, բայց փոքր են 55-ից:
- Այն թվերը, որոնք փոքր են 77-ից, բայց մեծ են 71-ից:
.....

251 Մոզական քառակուսիներ:

ՍՏԵՂՇՈՒՄ ԵՆՔ

Բոլոր ուղղություններով գումարը նույն հաստատուն թիվն է՝ 15:

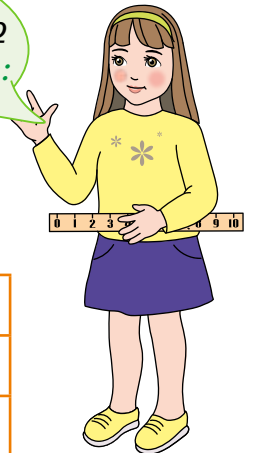

2	9	4	15
7	5	3	15
6	1	8	15
15	15	15	15

		3
		10
	4	5

		8
	5	
2	9	

Նախ պարզեք հաստատունը:

		1
	4	
7		5

7	2	9
		4

3	8	
2		
7		

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

Նախ համեմատում ենք
տասնավորները:

Երկնիշ թվերից մեծ է
այն, որի տասնավորը
մեծ է:

$$67 > 48$$

Հավասար տասնավոր
ունեցող երկնիշ թվերից
մեծ է այն, որի միավորը
մեծ է:

$$57 > 54$$

252 Համեմատիր:

$$37 \bigcirc 28$$

$$57 \bigcirc 65$$

$$42 \bigcirc 47$$

$$65 \bigcirc 88$$

$$58 \bigcirc 28$$

$$64 \bigcirc 62$$

$$40 \bigcirc 70$$

$$42 \bigcirc 27$$

$$44 \bigcirc 44$$

$$44 \bigcirc 94$$

$$93 \bigcirc 73$$

$$66 \bigcirc 66$$

253 Աստղանիշերը փոխարինիր թվանշաններով:

$$* 5 > 77$$

$$* 4 < 26$$

$$5 * > 57$$

$$5 * < 52$$

$$* 7 = 67$$

$$65 = 6 *$$

$$* * > 98$$

$$* * < 11$$

254 Ընտրիր տրված թվերից ամենամեծը:

48, 38, 56, 29

55, 87, 36, 79

89, 32, 90, 24

Տրված թվերը դասավորիր աճման կարգով՝
փոքրից մեծ հերթականությամբ:

.....

ԲԱՌԱՍՐԱԿ

255 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ գործածելով **մեծ, փոքր, տասնավոր, միավոր** բառերը:

- Երկու երկնիչ թվերից ... է այն, որի տասնավորը մեծ է:
- Երկու երկնիչ թվերից ... է այն, որի տասնավորը փոքր է:
- Երկու նույն տասնավորն ունեցող երկնիչ թվերից ... է այն, որի միավորը փոքր է:

256 Ամբողջացրո՛ւ պնդումը՝ գործածելով **մեծ, փոքր** բառերը:

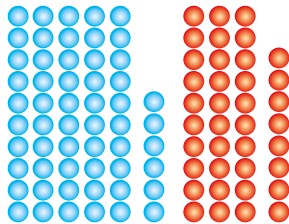
- Եթե Աննայի գրած թիվը ... է Սոնայի գրած թվից, ուրեմն Սոնայի գրած թիվը ... է Աննայի գրած թվից:

Քանի՞ պնդում արեցիր:

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱԿ

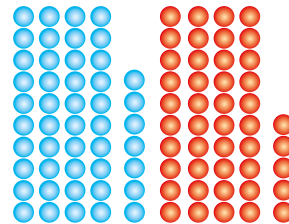

Մեծ է այն, որի տասնյակները շատ են:

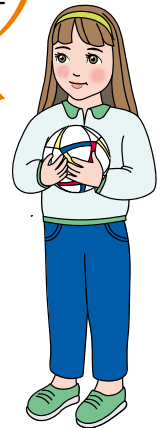

$$56 > 38$$

Եթե տասնյակները հավասար են, մեծ է այն, որի միավորները շատ են:

$$47 > 45$$

257 Ներկայացրո՛ւ պատկերի տեսքով և համեմատիր:

$$22 \bigcirc 26$$

$$51 \bigcirc 42$$

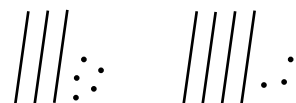
$$40 \bigcirc 40$$

$$24 \bigcirc 33$$

$$53 \bigcirc 52$$

$$25 \bigcirc 25$$

Օրինակ՝ $35 \bigcirc 43$

$$35 < 43$$

ՄԱՐԶԱՍՐԱՀ

258 Օգտվելով առաջին արտահայտության արժեքից՝ ասա՛ մյուսների արժեքները:

$$7 + 5 = 12$$

$$7 + 5 + 1 = \dots$$

$$7 + 5 + 2 = \dots$$

$$7 + 5 + 3 = \dots$$

.....

$$14 - 5 = 9$$

$$14 - 5 + 1 = \dots$$

$$14 - 5 + 2 = \dots$$

$$14 - 5 + 3 = \dots$$

.....

$$6 + 8 = 14$$

$$6 + 8 - 1 = \dots$$

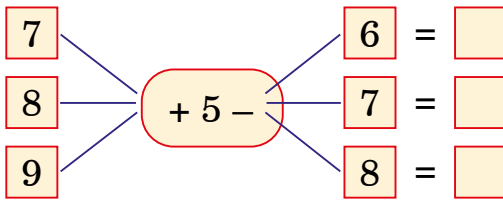
$$6 + 8 - 2 = \dots$$

$$6 + 8 - 3 = \dots$$

.....

Ի՞նչ օրինաչափություններ ես նկատում:

259 Կազմիր հավասարություններ: Ամենաշատը քանի՞ հավասարություն կարող ես կազմել:

Օրինակ՝

7	+	5	-	8	=	6
---	---	---	---	---	---	---

260 Շարունակելով միմյանց՝ լրացրե՛ք բաց թողած թվերն ու նշանները:

ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

261 Բացահայտե՛ք օրինաչափությունը և լրացրե՛ք վանդակները:

1	4	7		13		
---	---	---	--	----	--	--

18	15	12				
----	----	----	--	--	--	--

8	10	12				20
---	----	----	--	--	--	----

19	17	15				
----	----	----	--	--	--	--

262 Պարզեք կարգը և լրացրեք բաց թողած թվերը:

25		27		29
	36		38	
45		47		
	56			59

78		74		70
68			62	
			52	50
	46	44		

Ինչը ձեզ օգնեց կարգը պարզելու:

263 Ամենաշատը քանի անհավասարություն կարող եք կազմել:

48 > * 9

* 8 > 59

56 < * 5

264 Բացահայտեք ծածկագրված թվանշանը և վերականգնեք թվերի շարքը:

Հայկը գրել է 3-ական թիվ և դրանք դասավորել նվազման կարգով՝ մեծից փոքր:

48, **Ա**8, 29

56, **Բ**5, 39

87, 61, **Գ**9

Դ6, 87, 52

Ե1, 81, **Զ**2

5**Է**, 5**Ը**, 57

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

265 Մաթեմատիկական թելադրություն:

Ուշադիր լսիր թելադրությունը, կապարհիր հրահանգները: Համեմատիր քո ստացած արդյունքը ընկերոջդ արդյունքի հետ:

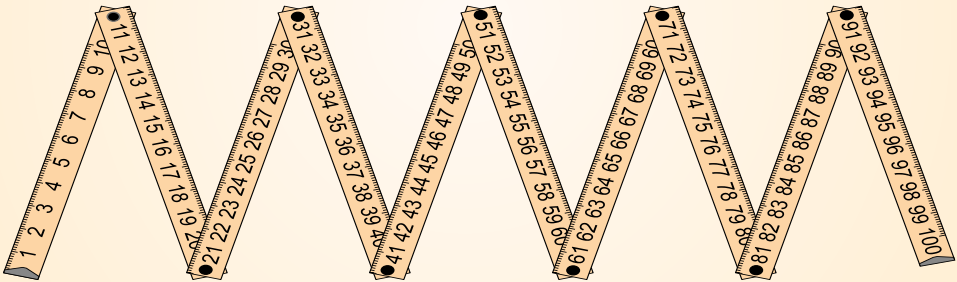
ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱԿ

սանտիմետր
դեցիմետր
մետր

Մետրը երկարության չափման միավոր է: Կարճ գրվում է **մ**:

1 մ = 100 սմ

1 մ = 10 դմ

266 Համեմատիր: <, =, >

22 մ ○ 28 մ

37 սմ ○ 28 սմ

23 դմ ○ 33 դմ

37 մ ○ 62 մ

57 սմ ○ 65 սմ

22 դմ ○ 15 դմ

42 մ ○ 20 մ

42 սմ ○ 47 սմ

18 դմ ○ 18 դմ

ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱԿ

267 Համեմատիր:

4 մ 27 սմ ○ 3 մ

6 մ 20 սմ ○ 6 մ

5 մ 70 սմ ○ 8 մ

2 մ 27 սմ ○ 8 մ 7 սմ

4 մ 20 սմ ○ 4 մ 70 սմ

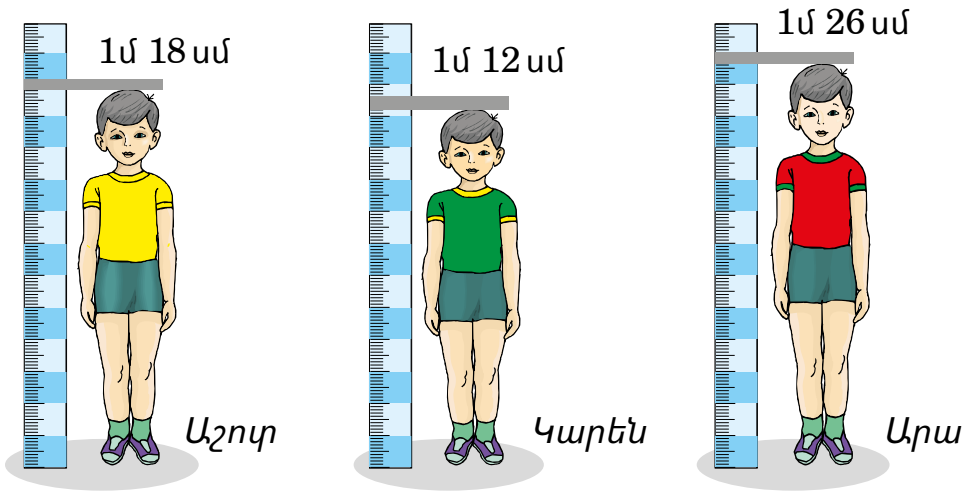
5 մ 70 սմ ○ 8 մ 7 սմ

Կարող ես նախ համեմատել մետրերը:

Եթե մետրերը հավասար չլինեն, համեմատիր սանտիմետրերը:

268 Ասա՛ տղաների անունները՝ ըստ նրանց հասակների աճման կարգի:

269 Աննան 90 սմ երկարությամբ ժապավենից 30 սմ-ը տվեց Սոնային: Քանի՞ սանտիմետր ժապավեն մնաց Աննայի մոտ:

270 Հայրիկը գնեց 12 մ և 8 մ երկարությամբ ջրատար երկու խողովակ: Դրանք իրար միացնելու դեպքում քանի՞ մետր երկարությամբ խողովակ կունենա նա:

ՄԱՐԶԱՄՐԱՀ

271 Գրի՛ր բոլոր այն երկնիշ թվերը, որոնք.

Վերջանում են
7 թվանշանով:

Սկսվում են
7 թվանշանով:

Գրվում են միայն
7 թվանշանով:

272 Գտի՛ր անհայտ բաղադրիչը:

$$\square + 80 = 100$$

$$\square - 40 = 30$$

$$70 = \square - 20$$

$$60 + \square = 100$$

$$90 - \square = 60$$

$$10 = 30 - \square$$

273 Հայկի մտապահած թիվը 5-ով փոքր է Աննայի մտապահած թվից: Պարզիր, թե որ թիվն է մտապահել Աննան՝ իմանալով, որ Հայկը մտապահել է 12 թիվը:

274 Կարոյի մտապահած թիվը 6-ով մեծ է Սոնայի մտապահած թվից: Պարզիր, թե որ թիվն է մտապահել Սոնան՝ իմանալով, որ Կարոն մտապահել է 14 թիվը:

275 Ծաղկամանում կա 8 սպիտակ վարդ: Դրանք 3-ով քիչ են կարմիրներից: Քանի՞ կարմիր վարդ կա ծաղկամանում:

276 Ո՞ր հարևան կլոր տասնյակների միջև է տրված թվերից յուրաքանչյուրը:

Առաջին սյունակի թվերը գրիր նվազման կարգով:

•••••

12	36
79	63
55	99
44	22
88	56

277 Անվանիր այն թվերը, որոնք նշված թվերի միջև են:

38 և 45

29 և 36

50 և 44

82 և 77

278 Վերականգնիր գրությունները: Իսկ եթե հնարավոր չէ, մեկնաբանիր, թե ինչու:

$$5 * < 51$$

$$* > 19$$

$$6 * = * 3$$

$$8 * > * 0$$

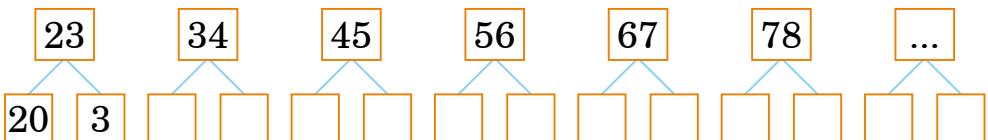
$$7 * < 5 *$$

$$* 0 > 89$$

$$2 * = 5$$

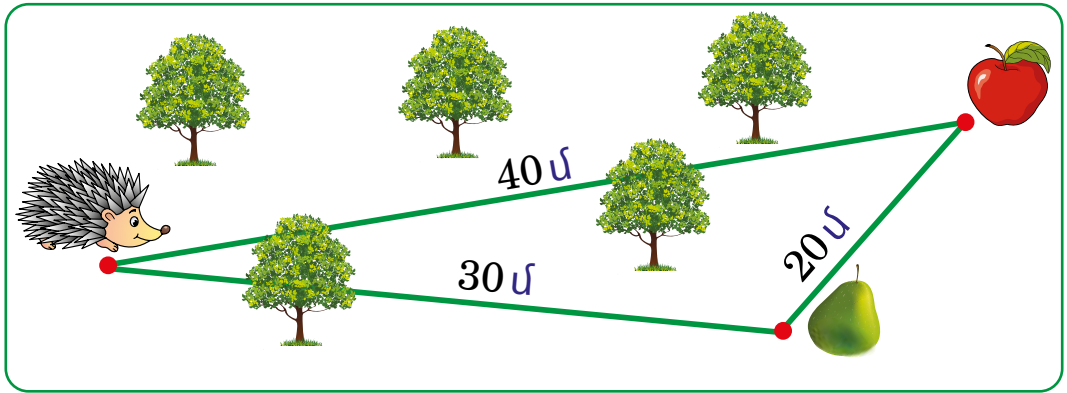
$$* 9 = 8 *$$

279 Առանձնացրո՛ւ տասնյակներն ու միավորները:

ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

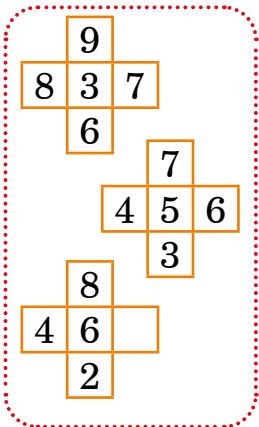
280 Օգտվելով նկարի տվյալներից՝ պատասխանեք հարցերին:

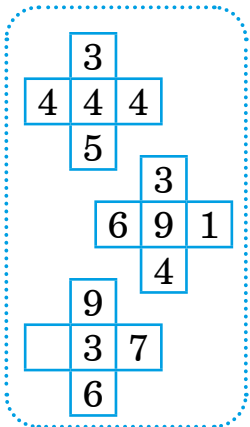
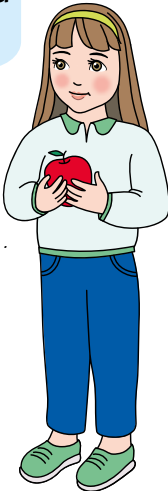
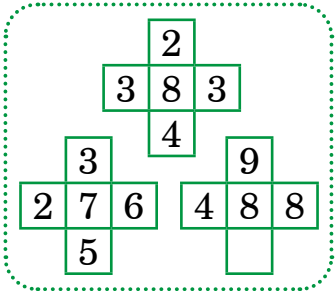
- Որքան է ոզնու և խնձորի միջև հեռավորությունը:
- Որքան է ոզնիից փանձ հեռավորությունը:
- Ոզնին մրգերից ո՞րն ավելի շուտ կարող է ուտել:
- Ոզնուն ի՞նչ խորհուրդ կարող ես փակ. ի՞նչ հերթականությամբ ուտի մրգերը: Ինչո՞ւ:

281 Բացահայտեք օրինաչափությունները և լրացրեք դատարկ վանդակը:

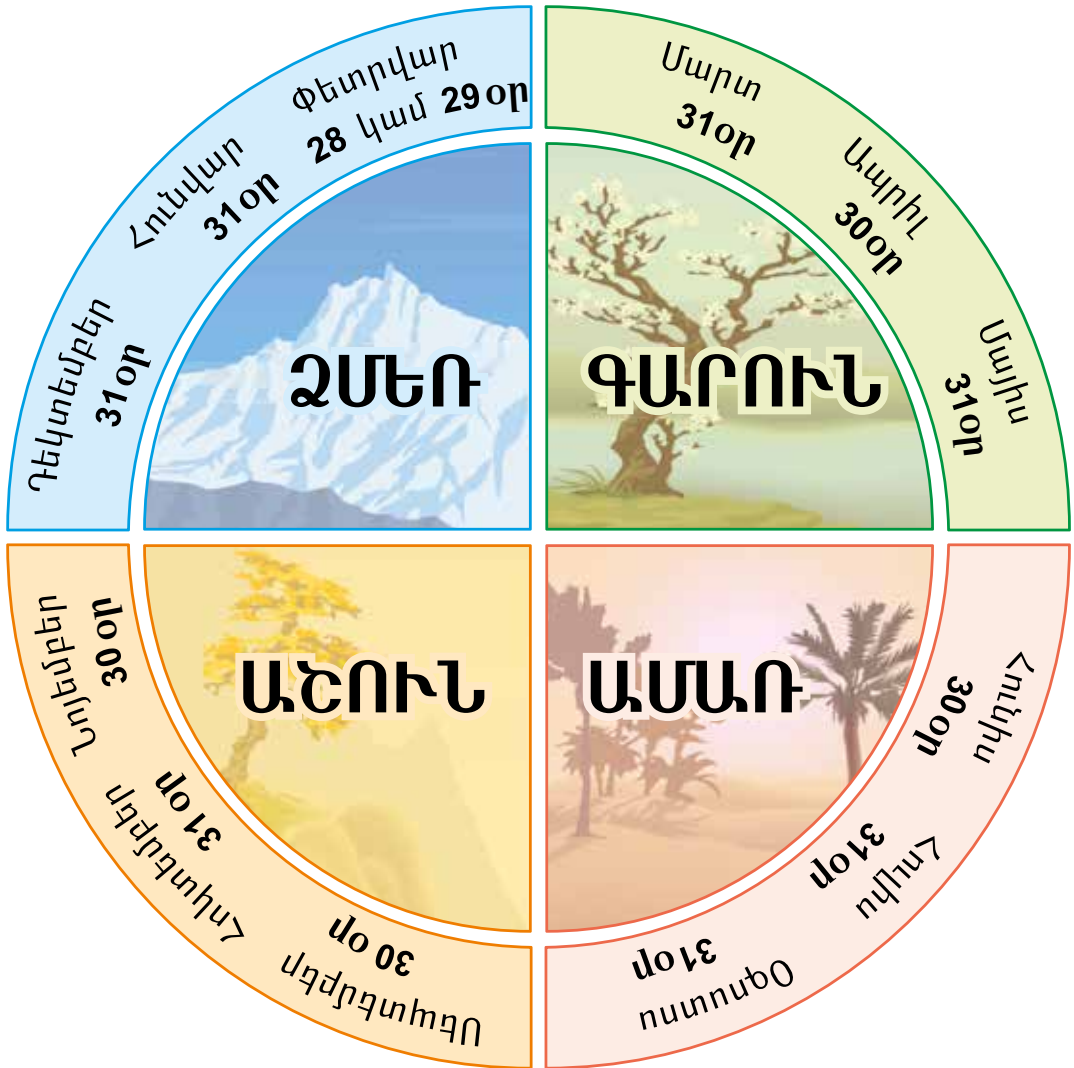
ՓՆՏՐՈՒՄ ԵՆՔ

Գաղտնիքը փնտրիր առաջին երկուսի մեջ:

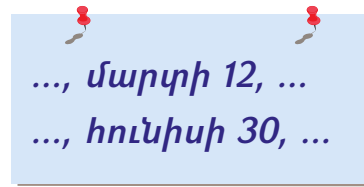
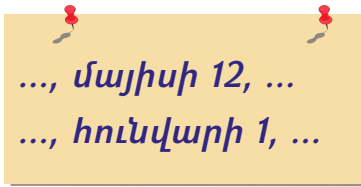
282 Սովորիր տարվա եղանակների ու ամիսների անունները:

Տարին ունի 4 եղանակ՝ **գարուն**, **ամառ**, **աշուն**, **ձմեռ**:

Տարին ունի 12 ամիս՝ **հունվար**, **փետրվար**, **մարտ**, **ապրիլ**, **մայիս**, **հունիս**, **հուլիս**, **օգոստոս**, **սեպտեմբեր**, **հոկտեմբեր**, **նոյեմբեր**, **դեկտեմբեր**:

283 Ասած նշված օրվա նախորդ և հաջորդ օրերը:

284 Պատասխանիր հարցերին:

- *Տարվա ղր եղանակն է հիմա:*
- *Տարվա ղր ամիսն է հիմա:*
- *Ամսի քանիսն է այսօր:*
- *Շաբաթվա ղր օրն է այսօր:*

ԲԱՌԱՍՐԱՀ

285 Լրացրո՛ւ նախադասությունները՝ գործածելով **ամիս, գարուն, ամառ, աշուն, ձմեռ, եղանակ** բառերը:

- *Տարին ունի 4 ...:*
- *Տարվա եղանակներն են՝ ...:*
- *Փետրվարը տարվա ամենակարճ ... է:*
- *Իմ ամենասիրած տարվա եղանակը ... է:*

286 Լրացրո՛ւ նախադասությունները:

- *Իմ տարեդարձը ... է:*
- *Ես ... տարեկան եմ:*

ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

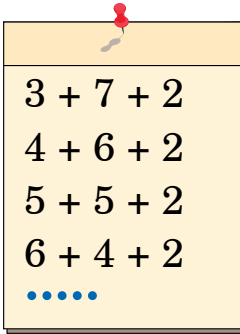
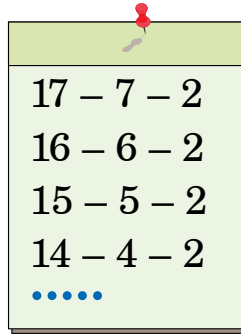
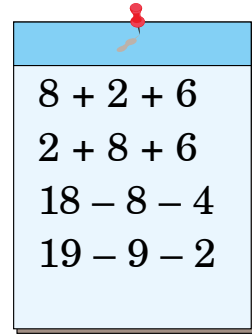
287 Կարենը ծնվել է հունվարի 15–ին, իսկ Աննան՝ 7 օր հետո: Ո՞ր ամսին է ծնվել Աննան: Ամսի քանիսին է ծնվել նա:

288 Սոնան ծնվել է հունիսի 2–ին, իսկ Հայկը՝ 6 օր շուտ: Ո՞ր ամսին է ծնվել Հայկը: Ամսի քանիսին է ծնվել նա:

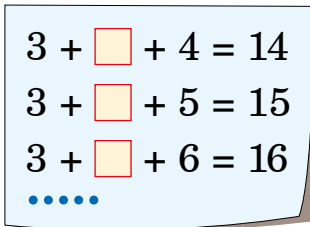
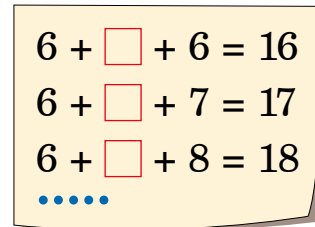
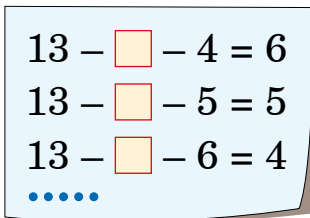
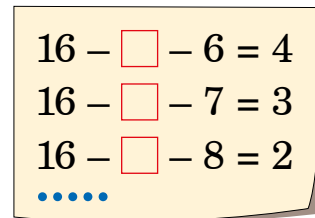
289 Աշոտը ծնվել է օգոստոսի 25–ին, իսկ Արմենը՝ 6 օր հետո: Ո՞ր ամսին է ծնվել Արմենը: Ամսի քանիսին է ծնվել նա:

ՄԱՐԶԱՄՐԱՀ

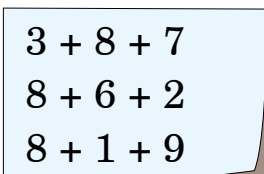
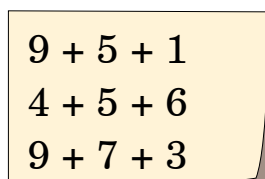
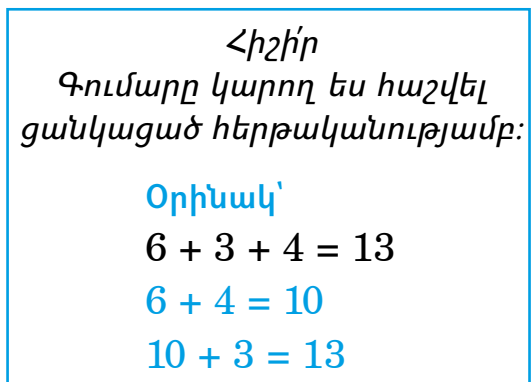
290 Հաշվիր արտահայտության արժեքը:

$$\begin{aligned} 3 + 7 + 2 \\ 4 + 6 + 2 \\ 5 + 5 + 2 \\ 6 + 4 + 2 \\ \dots \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 17 - 7 - 2 \\ 16 - 6 - 2 \\ 15 - 5 - 2 \\ 14 - 4 - 2 \\ \dots \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 8 + 2 + 6 \\ 2 + 8 + 6 \\ 18 - 8 - 4 \\ 19 - 9 - 2 \end{aligned}$$

291 Վերականգնիր հավասարությունը:

$$\begin{aligned} 3 + \square + 4 = 14 \\ 3 + \square + 5 = 15 \\ 3 + \square + 6 = 16 \\ \dots \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 6 + \square + 6 = 16 \\ 6 + \square + 7 = 17 \\ 6 + \square + 8 = 18 \\ \dots \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 13 - \square - 4 = 6 \\ 13 - \square - 5 = 5 \\ 13 - \square - 6 = 4 \\ \dots \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 16 - \square - 6 = 4 \\ 16 - \square - 7 = 3 \\ 16 - \square - 8 = 2 \\ \dots \end{aligned}$$

292 Հաշվիր գումարը:

$$\begin{aligned} 3 + 8 + 7 \\ 8 + 6 + 2 \\ 8 + 1 + 9 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 9 + 5 + 1 \\ 4 + 5 + 6 \\ 9 + 7 + 3 \end{aligned}$$

Հիշիր
Գումարը կարող ես հաշվել
ցանկացած հերթականությամբ:

Օրինակ՝

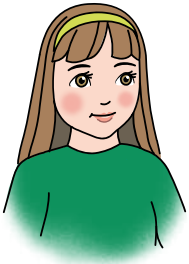
$$\begin{aligned} 6 + 3 + 4 = 13 \\ 6 + 4 = 10 \\ 10 + 3 = 13 \end{aligned}$$

293 Հաշվում են 10-ական՝ սկսած ցանկացած թվից:

1. 10-ական հաշվե՞ք՝ սկսած որևէ թվից:

2. Ներկայացրե՞ք փասնյակների ու միավորների գումարի տեսքով:

Օրինակ՝
34, 44, ...

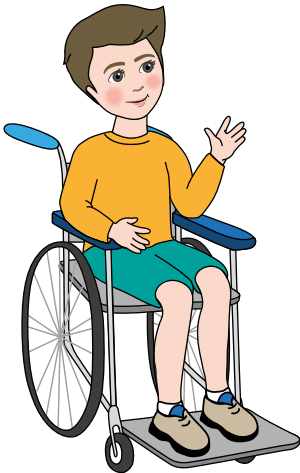
Օրինակ՝
 $34 = 30 + 4$
 $44 = 40 + 4$
.....

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
60	61	62	63	64	65	66	67	68	69
70	71	72	73	74	75	76	77	78	79
80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
90	91	92	93	94	95	96	97	98	99

3. Ներկայացրե՞ք նույն սյունակի նախորդ թվերից որևէ մեկի և փասնյակների գումարի տեսքով:

Օրինակ՝
 $64 = 34 + 30$
 $34 = 24 + 10$
.....

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ
գործուն մասնակցության համար:

Իսկ հիմա փորձե՞ք աղյուսակի օգնությամբ հաշվել.

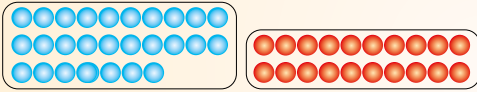
$32 + 10$
 $32 - 10$

$78 + 20$
 $78 - 20$

$65 + 30$
 $65 - 30$

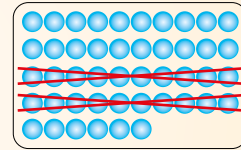
ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

$$27 + 20 = 47$$

27-ին ավելանում է
2 տասնյակ:

$$46 - 20 = 26$$

46-ից պակասում է
2 տասնյակ:

294 Հաշվիր:

$$\begin{array}{l} 14 + 10 \\ 24 + 10 \\ 34 + 10 \\ \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 14 + 20 \\ 14 + 30 \\ 14 + 40 \\ \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 25 + 30 \\ 35 + 30 \\ 45 + 30 \\ \dots \end{array}$$

295 Հաշվիր:

$$\begin{array}{l} 84 - 40 \\ 84 - 50 \\ \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 44 - 20 \\ 54 - 20 \\ \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 94 - 30 \\ 84 - 30 \\ \dots \end{array}$$

296 Հաշվիր:

$$\begin{array}{l} 27 + 12 + 8 \\ 7 + 24 + 13 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 15 + 22 + 5 \\ 4 + 55 + 16 \end{array}$$

Փորձիր ընտրել
գումարման հարմար
եղանակ:

ԲԱՌԱՍՐԱՀ

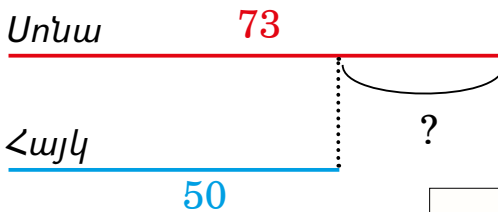
297 Տնօր հարցեր՝ գործածելով **գումարել, հանել, տասնյակ բառերը**:

298 Տնօր այնպիսի հարցեր, որոնց պատասխանում գործածվեն **գումարել, հանել, տասնյակ բառերը**:

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

299 Սոնան մտապահել է 73 թիվը, իսկ Հայկը՝ 50 թիվը: Որքան է նրանց մտապահած թվերի տարբերությունը:

Գծապարկերում Սոնայի և Հայկի մտապահած թվերն են: Մեկնարանի՞ր գծապարկերը:

$$73 - 50 = 23$$

Պատ.՝ 23:

300 Խանութում կար 67 կգ խնձոր: Մինչև երեկո դրանից 40 կգ վաճառվեց: Որքան խնձոր մնաց խանութում:

301 Վարպետը հոսանքի լարի 48 մ երկարությամբ փաթեթից 30 մ օգտագործեց: Քանի՞ մետր լար մնաց փաթեթում:

302 Բիդոնում կար 75 լ կաթ: Պանիր պատրաստելու համար դրանից 40 լ օգտագործեցին: Որքան կաթ մնաց բիդոնում:

303 Հայկի պապիկը 77 տարեկան է, իսկ տատիկը՝ 70: Հայկի տատիկը քանի՞ տարով է փոքր պապիկից:

ՄԱՐԶԱՄՐԱՀ

304 Հաշվիր:

60 + 14
60 + 24
60 + 34
.....

30 + 25
40 + 25
50 + 25
.....

14 + 30
24 + 30
34 + 30
.....

305 Շարունակելով միմյանց՝ լրացրե՛ք աղյուսակը:

Նվազելի	45		67		77	92	66		
Հանելի	20	23	30	28			50	28	30
Տարբերություն		30		50	40	70		20	34

306 Շարունակելով միմյանց՝ լրացրե՛ք աղյուսակը:

Նախորդ թիվը	Թիվը	Հաջորդ թիվը
	47	
	69	
	80	

Նախորդ կլոր տասնյակը	Թիվը	Հաջորդ կլոր տասնյակը
	47	
	69	
	77	

307 Բացահայտիր օրինաչափությունը և լրացրո՛ւ դատարկ վանդակները:

16	26	36				
----	----	----	--	--	--	--

98	88	78				
----	----	----	--	--	--	--

		47	57	67		
--	--	----	----	----	--	--

75	65					15
----	----	--	--	--	--	----

308 Մատիտը տեղաշարժելով վերև-ներքև՝ գումարե՞ք և հանե՞ք տասնյակներ:

Տասնյակների գումարումն ու հանումը դարձրո՛ւ տեսանելի:

$$\underline{45 + 20 = 65}$$

$45 + 20 =$

$45 + 30 =$

$45 + 40 =$

$45 - 10 =$

$45 - 20 =$

$45 - 30 =$

Մի քիչ էլ՝ խաղ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

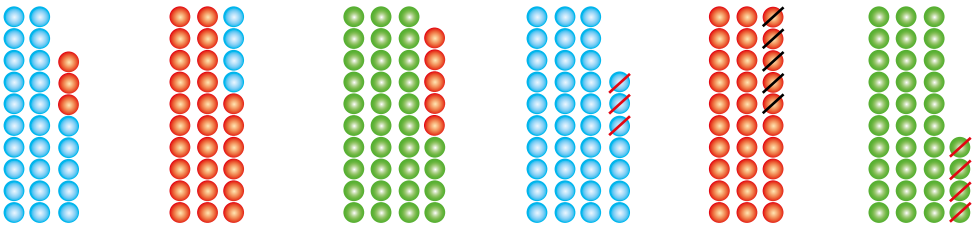
Ես արդեն կարող եմ.

- Երկնիշ թվին կլոր տասնյակներ գումարել:
- Երկնիշ թվից կլոր տասնյակներ հանել:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

$35 + 3 = 38$ $35 + 5 = 40$ $35 - 3 = 32$ $35 - 5 = 30$ $30 - 6 = 24$

309 Յուրաքանչյուր պատկերին համապատասխան՝ կազմիր հավասարություն:

310 Հաշվիր:

$36 + 3$	$47 + 2$	$38 - 4$	$32 - 0$
$82 + 4$	$74 + 5$	$55 - 3$	$52 - 1$

311 Հաշվիր:

$36 + 4$	$47 + 3$	$38 - 8$	$75 - 5$
$82 + 8$	$74 + 6$	$55 - 5$	$86 - 6$

312 Հաշվիր:

$10 - 5$

$20 - 5$

$30 - 5$

.....

$20 - 4$

$30 - 4$

$40 - 4$

.....

$30 - 3$

$40 - 3$

$50 - 3$

.....

313 Հաշվիր: Մտածիր հարմար եղանակ:

$82 + 8 + 4$

$7 + 4 + 63$

$55 + 5 + 2$

$6 + 7 + 24$

$86 + 5 + 4$

$8 + 69 + 2$

314 Հաշվիր:

$36 - 6 - 4$

$82 - 2 - 4$

$38 - 8 - 2$

$55 - 5 - 2$

$77 - 7 - 4$

$86 - 6 - 4$

315 Հաշվիր:

$3 + 63$

$8 + 20$

$5 + 35$

$4 + 72$

$7 + 43$

$4 + 40$

Հեշտ կլինի, եթե գումարելիների տեղերը փոխես:

ԲԱՌԱՍՐԱՀ

316 Շարունակիր նախադասությունները՝ օգտագործելով **տասնյակ**, **գումար** բառերը:

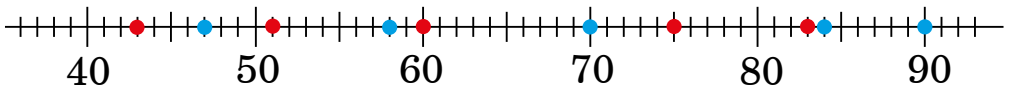
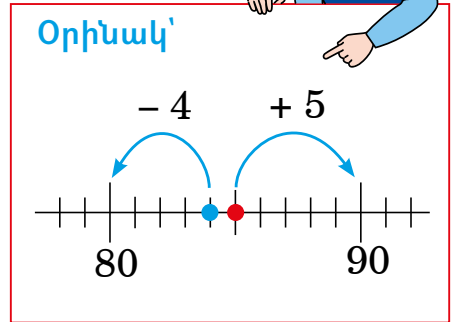
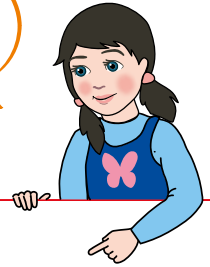
- Երկու թվերի գումարը 0 է, եթե ...:
- Երկու թվերի տարբերությունը 0 է, եթե ...:
- Թվին 40 գումարելիս ... քանակը ավելանում է 4-ով:
- Գումարելիների տեղերը փոխելիս ... չի փոխվում:

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆԵՐԻ ՄՐԱՀ

317 Կարմիր կետին համապատասխանող թվին գումարի՞ր 5 և կազմի՞ր հավասարություն:

318 Կապույտ կետին համապատասխանող թվից հանի՞ր 4 և կազմի՞ր հավասարություն:

$85 + 5 = 90$
 $84 - 4 = 80$

ՄԱՐԶԱՍՐԱՀ

319 Հետևելով օրինակին՝ տրված թիվը փոքրացրո՛ւ այնքանով, որ ստանաս նախորդ կլոր տասնյակը:

Օրինակ՝

$78 - 8 = 70$

78

25

89

36

14

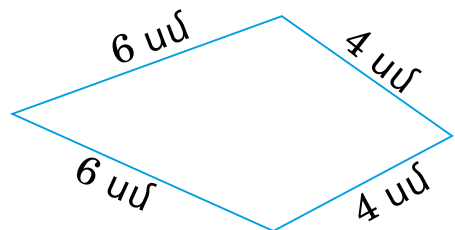
47

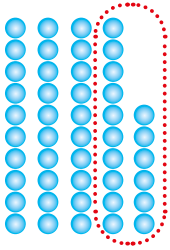
Թվերը գրի՛ր նվազման կարգով:

320 Ըստ գծագրի տվյալների՝ հաշվի՛ր քառանկյան կողմերի երկարությունների գումարը:

Քանի՞ եղանակով կարող ես հաշվել:

321 Ուսումնասիրե՛ք, թե Այգը ինչպես է թվի տասնյակներից մեկը դարձնում միավորներ:

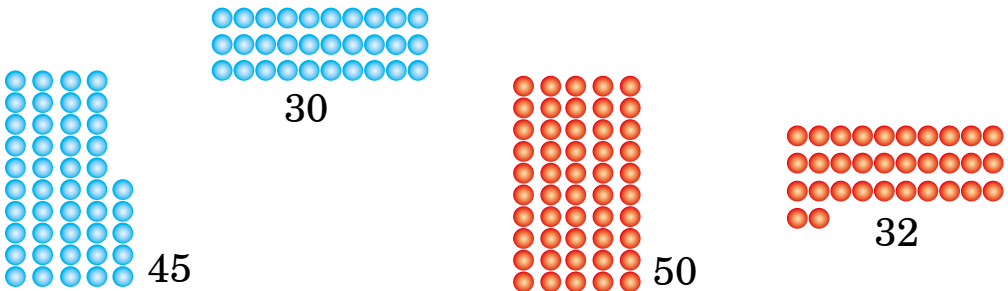
Տասնյակներից մեկը դարձնում եմ միավորներ և ավելացնում միավորներին:

$$47 = 4 \text{ տ.} + 7 \text{ մ.}$$

$$47 = 3 \text{ տ.} + 17 \text{ մ.}$$

Տասնյակներից մեկը դարձրե՛ք միավորներ:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

- Գրի՛ր մեկ նախադասություն այսօրվա թեմայի մասին:
- Փորձի՛ր նկարով ցույց տալ այն, ինչ սովորեցիր այսօրվա թեմայից:
- Երկու խոսքով դասարանին ներկայացրո՛ւ այսօրվա թեման: Որտե՞ղ կարող է քեզ պետք գալ այն:
- Ի՞նչ դժվարությունների հանդիպեցիր այս թեման ուսումնասիրելիս:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

$37 + 6 = 43$

..., 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, ...

37-ից հետո հաշվում ենք ևս 6 միավոր:

322 Հաշվիր գումարը՝ օգտվելով տրված շարքից:

..., 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, ...

43 + 6
43 + 7
43 + 8

45 + 4
45 + 5
45 + 6

48 + 1
48 + 2
48 + 3

323 Հաշվիր: Եթե դժվարանաս, գրիր 33-ից 45 թվերի շարքը:

36 + 2
36 + 4
36 + 6

34 + 4
34 + 6
34 + 8

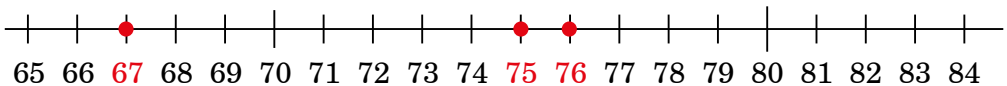
37 + 1
37 + 3
37 + 5

324 Հաշվիր՝ օգտվելով թվային հատվածից:

76 + 2
76 + 4
76 + 6

67 + 1
67 + 3
67 + 5

75 + 3
75 + 5
75 + 7

ԲԱՌԱՍՐԱՀ

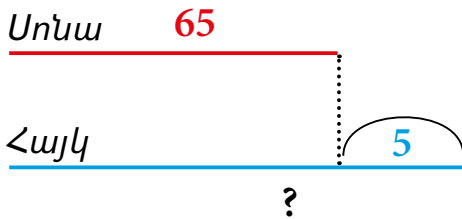
325 Շարունակիր նախադասությունները:

- Եթե 45-ից հեղու հաշվեն ևս 7 թիվ, կստանան ...:
- 32-ին գումարել 5 նշանակում է 32-ից հեղու հաշվել ևս ...:
- Եթե 4 տ. 2 մ.-ին ավելացնեն ևս 3 տ., կստանան ...:

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

326 Սոնան մտապահել է 65 թիվը, իսկ Հայկը՝ 5-ով մեծ թիվ: Ո՞ր թիվն է մտապահել Հայկը:

Ստորև խնդրի գծապատկերն է:
Մեկնաբանիր այն:

$$65 + 5 = 70$$

Պատ.՝ 70:

327 Խանութ բերեցին 47 կգ խնձոր և 3 կգ-ով ավելի տանձ: Որքան տանձ բերեցին խանութ:

328 Փաթեթում կար 48 կարմիր և 2-ով ավելի կանաչ փուչիկ: Քանի կանաչ փուչիկ կար փաթեթում:

329 Հասմիկի տատիկը 55 տարեկան է: Նա 3 տարով փոքր է պապիկից: Քանի տարեկան է Հասմիկի պապիկը:

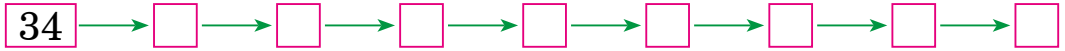
330 Վարպետն օգտագործեց 34 լ սև և 4 լ-ով ավելի կանաչ ներկ: Քանի լիտր կանաչ ներկ օգտագործեց վարպետը:

331 Գրիչն արժե 80 դրամ: Գրիչը մատիտից թանկ է 30 դրամով: Որքան արժե մատիտը:

ՄԱՐԶԱՍՐԱՀ

332 Շարունակելով միմյանց՝ լրացրեք վանդակները:

+ 40 - 30 - 20 + 60 - 50 + 60 - 30 - 10

333 Հետևելով օրինակին՝ տրված թիվը մեծացրու այնքանով, որ ստանաս հաջորդ կլոր տասնյակը:

Օրինակ՝

$$78 + 2 = 80$$

78

25

89

36

14

47

Թվերը գրի՛ր աճման կարգով:

ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

334 Կատարեք անհրաժեշտ չափումը և հաշվեք ժապավենների երկարությունները:

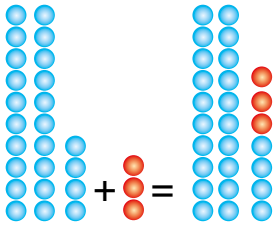
*Ուշադրություն
Քանոնից
օգտվել միայն
մեկ անգամ:*

Ո՞ր հարցերին պետք է պատասխանեք հաշվարկները կատարելիս:

Քանի՞ եղանակով կարողացաք առաջադրանքը կատարել:
Ո՞րն էր ամենահարմար եղանակը ձեզ համար:

335 Բացահայտե՛ք գաղտնիքը և հաշվե՛ք տրված գումարները:

$$24 + 3 = 27$$

$$34 + 3$$

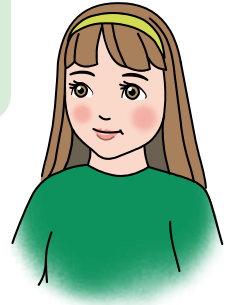
$$44 + 3$$

$$54 + 3$$

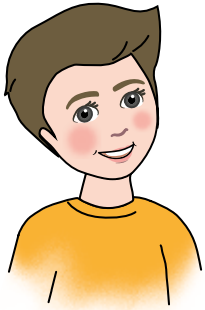
$$64 + 3$$

.....

Լրացավ
ևս մեկ
փասնյակ:

Լրացավ և
ավելացավ
ևս մեկ
փասնյակ:

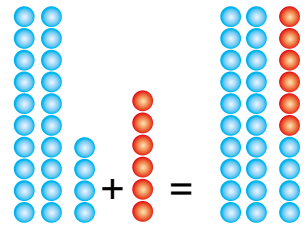
$$34 + 6$$

$$44 + 6$$

$$54 + 6$$

$$64 + 6$$

.....

$$24 + 6 = 30$$

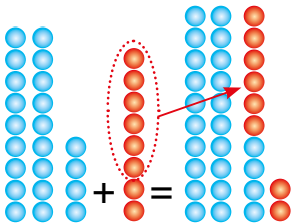
$$34 + 8$$

$$44 + 8$$

$$54 + 8$$

$$64 + 8$$

.....

$$24 + 8 = 32$$

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ
գործուն մասնակցության
համար:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

336 Մաթեմատիկական թելադրություն:

Ուշադիր լսի՛ր թելադրությունը, կատարի՛ր հրահանգները: Ճիշտ կատարելու դեպքում պարասխանը կտրանաս 63:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

$30 - 4 = 26$ $45 - 5 = 40$ $35 - 8 = 27$

337 Օգտվելով պատկերից՝ մատիտով նշիր և հաշվիր:

$37 - 3$
 $37 - 7$
 $37 - 8$

$44 - 3$
 $44 - 4$
 $44 - 8$

$30 - 3$
 $30 - 5$
 $30 - 8$

ԲԱՌԱՍՐԱՀ

338 Շարունակիր նախադասությունները:

- 45-ից հանել 7 նշանակում է ...:
- 39-ից 5 հանելու համար բավական է ...:
- 37-ից 8 հանելու համար կարող ենք ...:
- 44-ից 8 հանելու համար կարելի է ...:

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄՐԱՀ

339 Մեկնաբանիր Այգի ու Աշոտի հաշվարկները և շարունակիր աշխատել Անիի հետ:

$$37 + 3 = 40$$

$$40 + 2 = 42$$

$$37 + 5 = 42$$

3 2

Կիրառում
ենք:

$$56 + 8 =$$

$$43 - 7 =$$

$$53 - 3 = 50$$

$$50 - 4 = 46$$

$$53 - 7 = 46$$

3 4

$$45 + 7 =$$

$$45 - 7 =$$

$$28 + 8 =$$

$$32 - 6 =$$

340 Սոնան ունի 35 կարմիր և 5-ով պակաս կապույտ ուլունք: Ընդամենը որքան ուլունք ունի Սոնան:

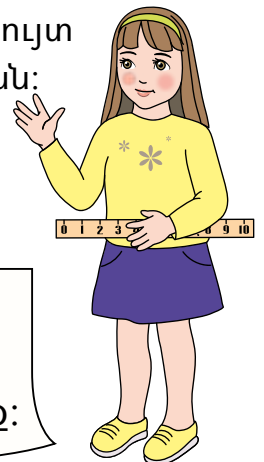
Հարցը ստորև փրոհված է երկու պարզ հարցերի: Մեկնաբանիր դրանք:

1. Քանի՞ կապույտ ուլունք ունի Սոնան:
2. Ընդամենը քանի՞ ուլունք ունի Սոնան:

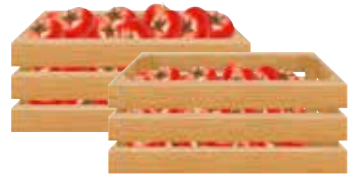
$$1. 35 - 5 = 30$$

$$2. 35 + 30 = 65$$

Պատր.՝ 65 ուլունք:

341 Մի արկղում կա 23 կգ խնձոր, իսկ մյուսում՝ 3 կգ-ով քիչ: Որքան խնձոր կա երկու արկղերում միասին:

342 Քանոնն արժե 60 դրամ: Այն մատիտից թանկ է 20 դրամով: Որքան պետք է վճարել 1 քանոնի և 1 մատիտի համար:

343 Օղաբլիթն արժե 40 դրամ: Կարինեն գնեց 2 օղաբլիթ և վաճառողին տվեց մեկ 100 դրամանոց մետաղադրամ: Որքան դրամ պետք է վերադարձնի վաճառողը:

344 Կենդանիների խնամքի կենտրոնում այսօր կար 23 շուն և 3-ով ավելի կատու: Ընդամենը քանի՞ շուն և կատու էին խնամում այսօր կենտրոնում:

345 Հաշվիր:

$$\begin{aligned} 22 + 8 + 43 \\ 23 + 7 + 43 \\ 24 + 6 + 43 \\ \dots \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 34 - 4 + 46 \\ 35 - 5 + 46 \\ 36 - 6 + 46 \\ \dots \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 24 + 30 + 4 \\ 34 + 30 + 4 \\ 44 + 30 + 4 \\ \dots \end{aligned}$$

346 Մեկ մատիտն ունի երկու ծայր, երկու մատիտը՝ չորս ծայր: Քանի՞ ծայր ունի մեկուկես մատիտը:

347 Երկու հայր և երկու որդի ունեն 3 գլխարկ: Յուրաքանչյուրն ունի մեկ գլխարկ: Ո՞ր դեպքում է դա հնարավոր:

348 Կան միայն 3 և 5 Լ տարողությամբ երկու դատարկ աման: Օգնիր տատիկին՝ ծորակից վերցնելու 2 Լ ջուր:

349 Հարցերին պատասխաններ փնտրեք:

Կարևոր է ուշադիր լինել:

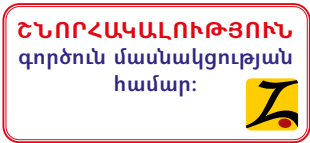

Ինչ ուղղությամբ է պտտվում վերջին արամնանիվը:

Հնարավոր է արդյոք հավասարեցնել քսակներում կոնֆետների քանակները:

Ինչպես հավասարեցնել խմբերում դրամի քանակները:

Եթե Անին 3 ուլունք տա Սոնային, նրանք կունենան 25-ական ուլունք: Քանի՞ ուլունք ունի նրանցից յուրաքանչյուրը:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

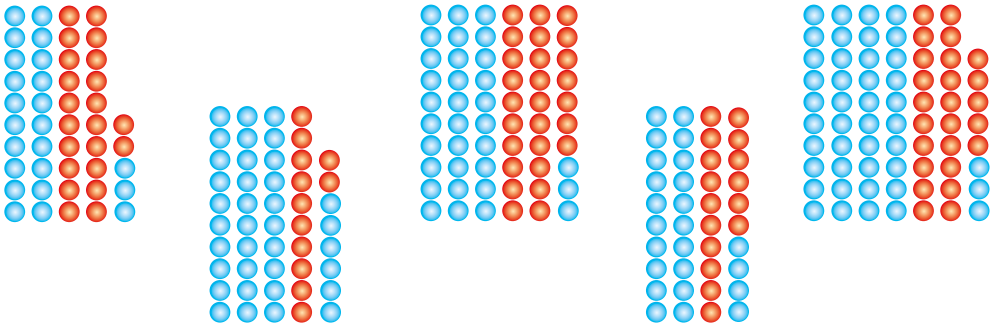
- Քո կարծիքով դր առաջադրանքներն ես այսօր դժվարությամբ կատարել, որո՞նք՝ հեշտությամբ:
- Պատրաստիր և խմբում ներկայացրո՛ւ այն 5 հարցերը, որոնց պատասխանները կօգնեն պարզելու, թե խմբի անդամներից ով ինչ չի յուրացրել այսօրվա նյութից:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

Տասնյակները գումարում ենք տասնյակներին, միավորները՝ միավորներին:

$$33 + 24 = 57$$

350 Յուրաքանչյուր նկարին համապատասխան՝ կազմիր հավասարություն:

351 Հետևելով օրինակին՝ նախ պատկերիր, ապա հաշվիր:

- 34 + 24
- 26 + 31
- 12 + 52
- 20 + 63

- 33 + 25
- 24 + 26
- 41 + 52
- 34 + 53

Օրինակ՝ $34 + 25$

$34 + 25 = 59$

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄՐԱՀ

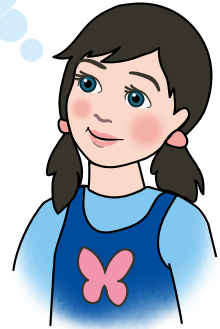
352 Հետևելով Անիի օրինակին՝ հաշվիր գումարները:

$$\begin{array}{l} 32 + 24 \\ 27 + 41 \\ 56 + 22 \\ 24 + 24 \end{array}$$

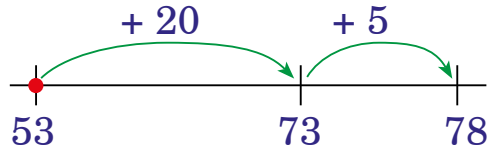
$$\begin{array}{l} 23 + 42 \\ 72 + 14 \\ 65 + 25 \\ 42 + 42 \end{array}$$

$53 + 20 = 73$
 $73 + 5 = 78$

$$\begin{array}{r} 53 + 25 = 78 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 20 \quad 5 \end{array}$$

Դու՛ն էլ փորձիր օգտվել գծապատկերից:

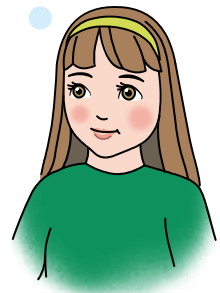
353 Հետևելով Սոնայի օրինակին՝ հաշվիր գումարները:

$$\begin{array}{l} 22 + 65 \\ 46 + 41 \\ 62 + 25 \\ 26 + 63 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 23 + 32 \\ 41 + 14 \\ 25 + 54 \\ 73 + 22 \end{array}$$

$30 + 20 = 50$
 $3 + 5 = 8$
 $50 + 8 = 58$

$$\begin{array}{r} 53 + 25 = 78 \\ \swarrow \quad \searrow \quad \swarrow \quad \searrow \\ 50 \quad 3 \quad 20 \quad 5 \end{array}$$

ՄԱՐԶԱՄՐԱՀ

354 Եթե Արամնեց դասարանում սովորեր ևս 3 աղջիկ, ապա աղջիկների և տղաների քանակը կլիներ հավասար: Քանի՞ սովորող կա այդ դասարանում, եթե տղաները 14-ն են:

Խնդիրները լուծիր փարբեր
եղանակներով և մեկնաբանիր,
թե որ եղանակն է քեզ հարմար:

355 3 արկղում կա 86 կգ խնձոր: Առաջինում կա 23 կգ, երկրորդում՝ 27 կգ: Որքան խնձոր կա երրորդ արկղում:

356 Երկու արկղերից մեկում կա 22 կգ խնձոր, իսկ մյուսում՝ 2 կգ-ով պակաս: Որքան խնձոր կա երկու արկղերում միասին:

357 Խաղ՝ «Ով ավելի շատ»: Վանդակը փոխարինիր այնպիսի թվով, որ ստանաս անհավասարություն:

$$47 + \square < 52$$

$$76 + \square < 81$$

$$59 + \square < 64$$

358 Աշոտը, Լալան ու Գոհարը դուրս եկան տնից: Մեկը գնաց լողի, երկուսը՝ պարի: Աշոտը լողի չի գնում: Աշոտն ու Լալան նույն խմբակին չեն մասնակցում: Նրանցից յուրաքանչյուրը ինչ խմբակ է հաճախում:

359 Վերականգնիր հավասարությունը:

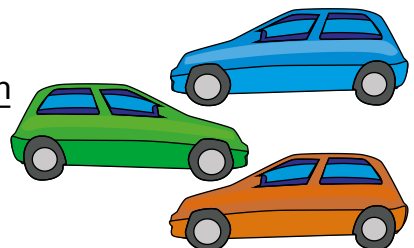
$$\star + \star = 22$$

$$\star + \star = 44$$

$$\star + \star + \star = 66$$

$$\star + \star + \star = 60$$

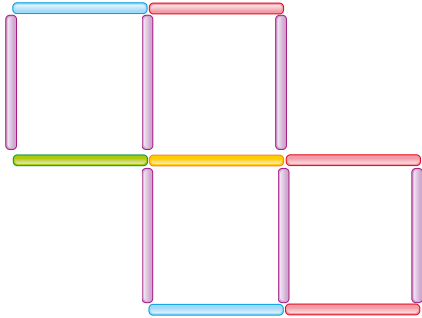
360 Սրանք Արայի, Հայկի ու Հակոբի մեքենաներն են: Կանաչը Արայինը չէ: Կարմիրն ու կանաչը Հայկինը չեն: Պարզիր՝ մեքենաներից որն ումն է:

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

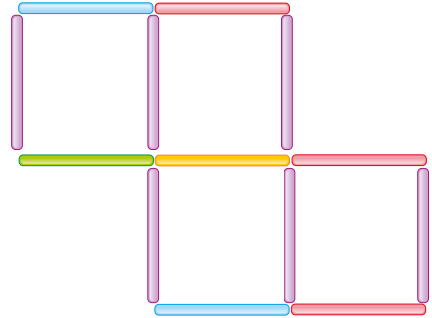
361

Ավելացրե՛ք 2 հաշվեձողիկ այնպես, որ ստացվի 5 հավասար քառակուսի:

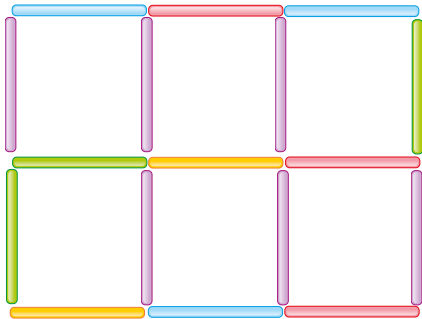
362

Ավելացրե՛ք 2 հաշվեձողիկ այնպես, որ ստացվի 6 քառակուսի:

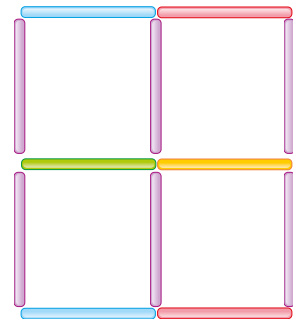
363

Հեռացրե՛ք 3 հաշվեձողիկ այնպես, որ ստացվի 4 հավասար քառակուսի:

364

Հեռացրե՛ք 2 հաշվեձողիկ այնպես, որ ստացվի 2 քառակուսի:

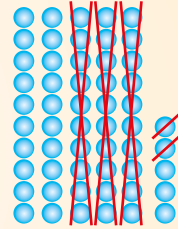
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

Պատրաստիր և խմբում ներկայացրո՛ւ 3 առաջադրանք, որոնց օգնությամբ կարող ես պարզել, թե քո դասընկերը որքանով է հասկացել այսօրվա դասանյութը:

ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՐԱՀ

$$55 - 32$$

Նվազելի տասնյակներից հանում ենք հանելի տասնյակները, իսկ միավորներից՝ միավորները:

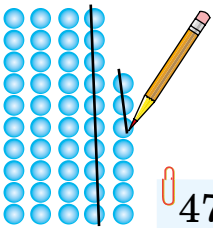

$$5 \text{ տ.} - 3 \text{ տ.} = 2 \text{ տ.}$$

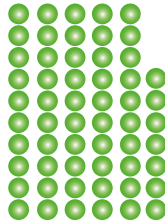
$$5 \text{ մ.} - 2 \text{ մ.} = 3 \text{ մ.}$$

$$55 - 32 = 23$$

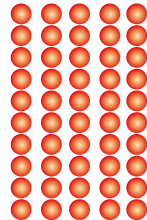
365 Օգտվելով պատկերից՝ մատիտով նշիր և հաշվիր:

- 47 - 13
- 47 - 25
- 47 - 37

- 57 - 12
- 57 - 43
- 57 - 34

- 50 - 32
- 50 - 25
- 50 - 28

366 Հետևելով օրինակին՝ նախ պատկերիր, ապա հաշվիր:

- 37 - 24
- 48 - 12
- 62 - 51
- 73 - 40

- 47 - 34
- 25 - 22
- 56 - 43
- 86 - 20

Օրինակ՝ $55 - 23$

$55 - 23 = 32$

ԲԱՌԱՍՐԱԿ

367 Շարունակիր նախադասությունները:

- Ես խմբային աշխատանքներին մասնակցում եմ ...:
- Հաշվարկներ կատարելիս փորձում եմ ավելի ... լինել:
- Երկնիչ թվերը գումարելիս կարելի է դրանք պատկերել այն գումարելը ավելի ... կդարձնի:

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐԱԿ

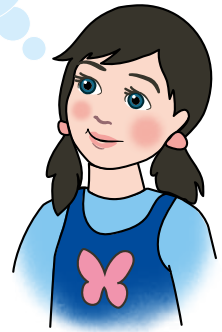
368 Հետևելով Անիի օրինակին՝ հաշվիր տարբերությունները:

$$\begin{array}{r} 38 - 24 \\ 67 - 41 \\ 56 - 22 \\ 24 - 24 \end{array}$$

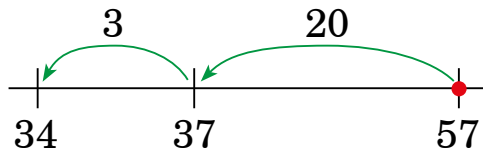
$$\begin{array}{r} 63 - 42 \\ 77 - 14 \\ 65 - 25 \\ 42 - 42 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 57 - 20 = 37 \\ 37 - 3 = 34 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 57 - 23 = 34 \\ \quad \swarrow \searrow \\ 20 \quad 3 \end{array}$$

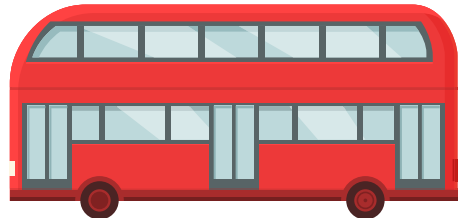

Դու՛ր էլ փորձիր օգտվել գծապատկերից:

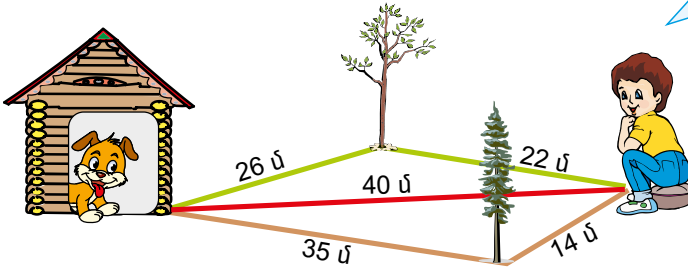
ՄԱՐԶԱՍՐԱԿ

369 Ավտոբուսի առաջին հարկում կա 22 նստատեղ, իսկ երկրորդում՝ 4-ով քիչ: Ընդամենը որքա՞ն նստատեղ կա ավտոբուսում:

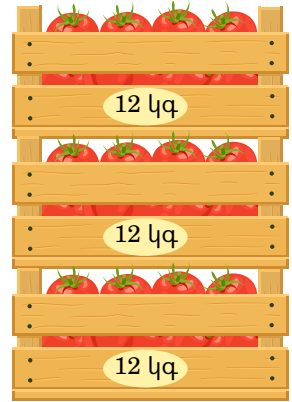

370 Հաշվիր բնից Հակոբին հասնելու ճանապարհների երկարությունները:

Ո՞ր ճանապարհն է ավելի կարճ:

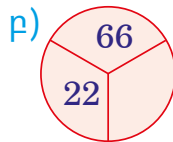
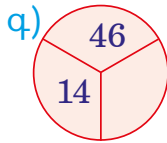
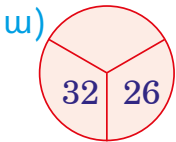
371 Մեկ արկղում կա 12 կգ խնձոր: Ընդամենը քանի՞ կիլոգրամ խնձոր կա 3 այդպիսի արկղերում:

Ընկերներով քննարկե՛ք.

Քանի՞ այդպիսի արկղ է անհրաժեշտ 40 կգ լուլիկ փեղավորելու համար:

372 Լրացրո՛ւ բաց թողած թիվը և յուրաքանչյուր շրջանին համապատասխան՝ կազմիր 4 հավասարություն:

Օրինակ՝

$24 + 23 = 47$
 $23 + 24 = 47$
 $47 - 23 = 24$
 $47 - 24 = 23$

373 Համեմատիր:

- 30 ○ 36
- 36 ○ 43
- 56 ○ 56
- 53 ○ 52

- 85 ○ 70
- 78 ○ 77
- 28 ○ 28
- 38 ○ 28

- 65 ○ 71
- 53 ○ 48
- 34 ○ 35
- 84 ○ 90

- 24 ○ 24
- 65 ○ 75
- 66 ○ 6
- 56 ○ 5

ՀԱՍԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄՐԱՀ

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒՄ ԵՆՔ

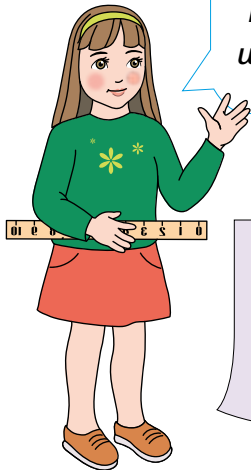
374 Գումարում և հանում ենք երկնիշ թվեր:

34-ից հեղք հաշվում են 2 ք., ապա նաև 5 մ.:

95-ից հեղք են հաշվում 2 ք., ապա նաև 3 մ.:

Օրինակ'
 $34 + 25$
 59

Օրինակ'
 $95 - 23$
 72

Դուք էլ փորձեք հաշվել այդ նույն եղանակով:

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
60	61	62	63	64	65	66	67	68	69
70	71	72	73	74	75	76	77	78	79
80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
90	91	92	93	94	95	96	97	98	99

$24 + 17$
 $23 + 24$
 $47 - 24$
 $68 - 36$

$35 + 17$
 $56 + 24$
 $66 - 24$
 $48 - 36$

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՐԱՀ

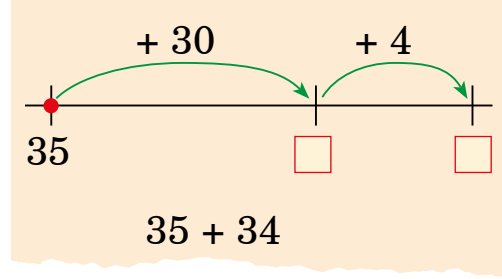
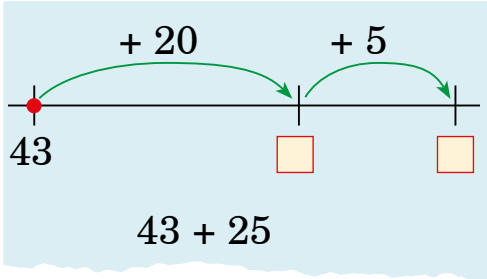
Ասածներդ հիմնավորիր՝ բերելով 2-ական օրինակ:

Ես արդեն կարող եմ.

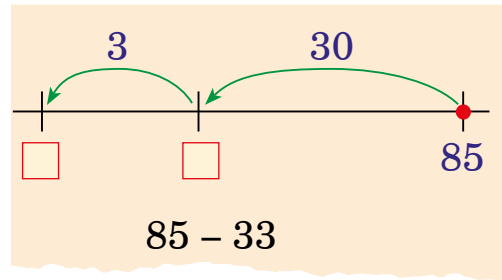
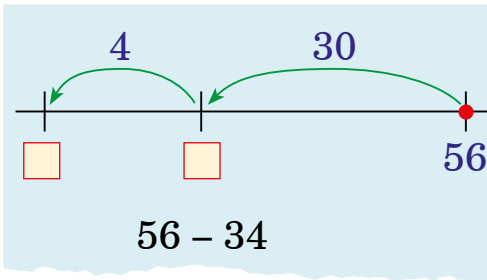
- Երկնիշ թվից հանել միանիշ թիվ:
- Երկնիշ թվից հանել փասնյակներ:
- Երկնիշ թվին գումարել միանիշ թիվ:
- Երկնիշ թվին գումարել փասնյակներ:

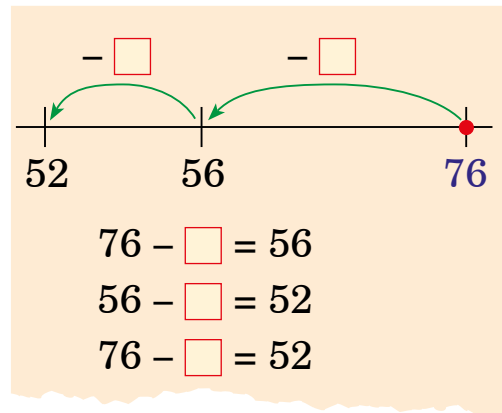
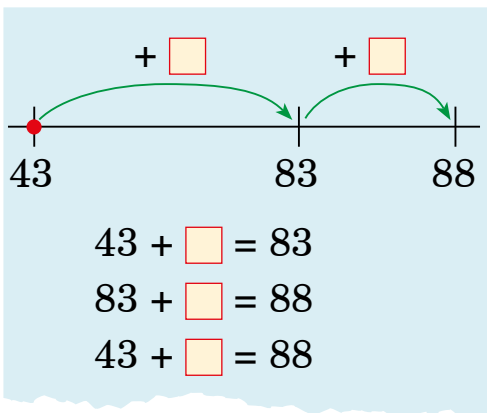
375 Պարզիր, թե որ թվերը պետք է լինեն վանդակներում, և հաշվիր արտահայտության արժեքը:

376 Պարզիր, թե որ թվերը պետք է լինեն վանդակներում, և հաշվիր արտահայտության արժեքը:

377 Պարզիր, թե որ թվերը պետք է լինեն վանդակներում, և վերականգնիր հավասարությունները:

378 Տրված թվերը կարդա՛ նվազման կարգով:

34, 25, 59, 16, 6, 97

379 Տրված թվերը կարդա՛ աճման կարգով:

55, 25, 98, 73, 8, 12

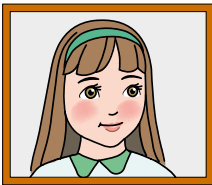
380 Համեմատի՛ր:

$$\begin{array}{l} 50 + 5 \bigcirc 60 - 5 \\ 37 + 5 \bigcirc 37 - 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 23 + 5 \bigcirc 23 + 7 \\ 37 + 0 \bigcirc 37 - 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 2 + 55 \bigcirc 52 + 5 \\ 7 + 35 \bigcirc 35 + 7 \end{array}$$

381 Մի տակառում կա 56 կգ ներկ, իսկ մյուսում՝ 12 կգ-ով պակաս: Որքա՛ն ներկ կա երկու տակառներում միասին:

382 Աննայի դիմանկարի շրջանակի կողմերի երկարություններն են 21 սմ և 23 սմ: Որքա՛ն փայտե ձող կօգտագործվի այդ նույն չափերով ևս մեկ շրջանակի համար:

383 Վարպետի օգտագործած կապույտ լարը 2 մ-ով պակաս էր կարմիրից: Հաշվի՛ր, թե ընդամենը քանի մետր լար է՛նա օգտագործել՝ իմանալով, որ կապույտ լարը 23 մ էր:

384 Վարունգն արկղի հետ միասին կշռում էր 12 կգ: Երբ վարունգի կեսը վաճառեցին, մնացած վարունգը արկղի հետ միասին 7 կգ էր: Որքա՛ն է դատարկ արկղի զանգվածը:

385 Փողոցի աջ կողմ կա 32 ծառ: Դրանք 8-ով պակաս են փողոցի ձախ կողմում եղած ծառերից: Ընդամենը քանի՞ ծառ կա այդ փողոցում:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. 1–ից 20 թվերը: Հաստատուիս	4
2. Գոհամարուիս, Հանուիս	10
3. Գոհամար	14
4. Տարբերութուն	18
5. Թիվը սի քանի սիւսվորուս սեծսնելը	22
6. Թիվը սի քանի սիւսվորուս փոթւսնելը	26
7. Որքանուս է սեծ, որքանուս է փոթ	30
8. ԱնՀԱՅՏ ԳՈՒՄԱՐԵԼԻՆ ԳՏՆԵԼԸ	36
9. ԱնՀԱՅՏ ՆՎԱԶԵԼԻՆ ԳՏՆԵԼԸ	42
10. ԱնՀԱՅՏ ՀԱՆԵԼԻՆ ԳՏՆԵԼԸ	46
11. ԱՍՓՈՓՈՒՍ	50
12. ԵՐԿՆԻՇ ԹՎԵՐ: ՏԱՄՆՅԱԿՆԵՐ ԵՎ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐ	54
13. ԵՐԿՆԻՇ ԹՎԵՐԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄՆԵՐԸ	58
14. ՏԱՄՆԱՎՈՐ ԵՎ ՄԻԱՎՈՐ	62
15. ԵՐԿՆԻՇ ԹՎԵՐԻ ՀԱՍԵՄԱՏՈՒՄԸ	68
16. ԵՐԿՆԻՇ ԹՎԵՐԻ ՀԱՍԵՄԱՏՄԱՆ ՔԱՅԼԱՇԱՐԸ	72
17. ԵՐԿԱՐՈՒԹՅԱՆ ՉԱՓՈՒՄԸ: ՄԵՏՐ	76
18. ՏԱՐԻ	80
19. ԵՐԿՆԻՇ ԹՎԻՆ ՏԱՄՆՅԱԿՆԵՐԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՆՈՒՄԸ	84
20. ԵՐԿՆԻՇ ԹՎԻՆ ՄԻԱՆԻՇ ԹՎԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՆՈՒՄԸ	88
21. ԵՐԿՆԻՇ ԹՎԻՆ ՄԻԱՆԻՇ ԹՎԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄԸ ԿԱՐԳԱՅԻՆ ԱՆՑՈՒՄՈՎ	92
22. ԵՐԿՆԻՇ ԹՎԻՑ ՄԻԱՆԻՇ ԹՎԻ ՀԱՆՈՒՄԸ ԿԱՐԳԱՅԻՆ ԱՆՑՈՒՄՈՎ	96
23. ԵՐԿՆԻՇ ԹՎԵՐԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄԸ	100
24. ԵՐԿՆԻՇ ԹՎԵՐԻ ՀԱՆՈՒՄԸ	104
25. ԱՍՓՈՓՈՒՍ	108

ՍՈՎՐԱՏ ՄԿՐՏՉՅԱՆ
ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ

2

Հանրակրթական հիմնական դպրոցի
2-րդ դասարանի դասագիրք

ՄԱՍ 1

Հրատարակչության տնօրեն՝	Էմին Մկրտչյան
Տեխնիկական խմբագիր՝	Նվարդ Փարսադանյան
Համակարգչային ձևավորումը՝	Գոհար Գրիգորյանի
Շապիկի ձևավորումը՝	Մարիամ Կանայանի
Խմբագիր և սրբագրիչ՝	Նվարդ Փարսադանյան
Սրբագրիչ՝	Նարինե Ղուկասյան

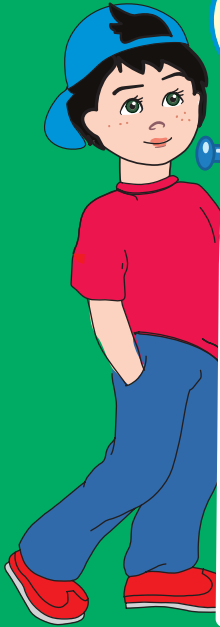
Օգտագործված նկարներ՝ freepik.com կայք, «Զանգակ» հրատարակչության արխիվ

Տպագրությունը՝ օֆսեթ: Չափսը՝ 70x100 1/16
Թուղթը՝ օֆսեթ: Ծավալը՝ 7 տպ. մամուլ

ԶԱՆԳԱԿ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ, 0051, Երևան, Կոմիտասի պող. 49/2, հեռ.՝ (+37410) 23 25 28
Էլ. փոստ՝ info@zangak.am, Էլ. կայքեր՝ www.zangak.am, www.book.am
Ֆեյսբուքյան կայքէջ՝ www.facebook.com/zangak

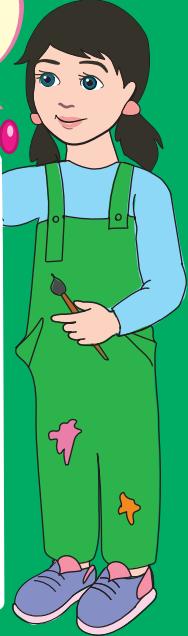

Սա 6-ի բազմապատկման աղյուսակն է:

1 · 6 = 6
2 · 6 = 12
3 · 6 = 18
4 · 6 = 24
5 · 6 = 30
6 · 6 = 36
7 · 6 = 42
8 · 6 = 48
9 · 6 = 54
10 · 6 = 60

Սա 6-ի բաժանման աղյուսակն է:

6 : 6 = 1
12 : 6 = 2
18 : 6 = 3
24 : 6 = 4
30 : 6 = 5
36 : 6 = 6
40 : 6 = 7
48 : 6 = 8
54 : 6 = 9
60 : 6 = 10

ՎԱՃԱՌՔԻ ԵՆԹԱԿԱՆ ՉԷ

9 789939 990231

ԶԱՆԳԱԿ
ՀՐԱՏԱՐԱԿԱԳՈՒԹՅՈՒՆ

www.zangak.am www.book.am f i y